

(FINANCIËEL) JAARVERSLAG

2017

Onderwijsstichting "St. Michaël"
te Zaandam

GROENENDIJK
onderwijsadministratie

Bezoekadres Antillenstraat 21, Beverwijk
Postadres Postbus 387, 1940 AJ Beverwijk

T 085 040 88 80
<http://www.groenendijk.nl/>

INHOUDSOPGAVE

A TOELICHTING OP ONDERDELEN VAN HET JAARVERSLAG

Bestuursverslag	6
Verslag toezichthoudend bestuur	49
Kengetallen	52

B JAARREKENING

B1 Grondslagen	53
B2 Balans per 31 december 2017	58
B3 Staat van baten en lasten 2017	60
B4 Kasstroomoverzicht 2017	60
B5 Toelichting behorende tot de balans	62
B6 Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten	68
B7 Overzicht verbonden partijen	74
B10 Niet uit de balans blijvende activa en verplichtingen	75
C3 Gebeurtenissen na balansdatum	76

C OVERIGE GEGEVENS

C1 Controleverklaring	77
C2 Statutaire regeling omtrent bestemming resultaat	77

BESTUURSVERSLAG

ONDERWIJSSTICHTING “ST. MICHAËL”

JAARREKENING 2017

MEI 2018

BESTUURSVERSLAG JAARREKENING 2017

INHOUDSOPGAVE

1	Visie	6
2	Bestuur en directie	6
	Organigram	8
	Horizontale verantwoording	9
	Kwaliteitszorg	9
	Afhandeling klachten	9
3	Leerlingen in cijfers	9
	Onderwijsaanbod	9
	Aantal leerlingen per 1 oktober (inclusief "Rutte-leerlingen")	9
	Trend aantal leerlingen	10
	Aanname en loting	10
	Martaandeel en voedingsgebied	12
4	Onderwijs en leerlingenzorg	13
	Onderwijskundige ontwikkelingen en doelen	13
	1. Uitdagend onderwijs	13
	2. Aanbieden van eigentijdse voorzieningen	13
	3. Brede vorming voor alle leerlingen	13
	4. Partnerschap in de regio	14
	5. School als lerende organisatie	14
	Predicaat Excellente School 2015-2018	14
	Internationalisering	14
	Onderzoek	15
	Beleidsvoornemen: Differentiatie en begeleiding RTTI	15
	Beleidsvoornemen: Maatwerk en gepersonaliseerd leren	15
	Beleidsvoornemen: Professionalisering vwoXtra onder- en bovenbouw	16
	Beleidsvoornemen: Technasium	16
	Beleidsvoornemen: Toptalentenbeleid	16
	Beleidsvoornemen: Referentiekader Taal	17
	Beleidsvoornemen: Referentiekader Rekenen	17
	Beleidsvoornemen: Kunst en Cultuur	17
	Beleidsvoornemen: Loopbaanoriëntatie	17
	Beleidsvoornemen: Ouderbetrokkenheid	17
	Eindexamenresultaten havo en vwo	18
	Opbrengstenoverzicht Inspectie	18
	Resultaten	18
5	Passend Onderwijs	21
	Beleidsvoornemen: Mogelijkheden maatwerk PTA onderzoeken en uitvoeren	21
	Beleidsvoornemen: Schrijven van werkwijzers voor begeleiding van leerlingen	22
	Beleidsvoornemen: Professionaliseren van personeel m.b.t. leerlingenzorg	22
6	Personeelsbeleid en kernkwaliteiten	23
	Algemeen	23
	Kernkwaliteiten personeel	23
	Personeel in cijfers	24
	Aantal personeelsleden per 31-12-2017	24
	Coaching en begeleiding	24
	Personeelsbeleidsplan	24
	Sociaal Statuut	24
	Gegevens onderwijsbevoegdheden Onderwijzend Personeel	24
	Verzuimgegevens	24
	Werving	25
	PAL (Persoonlijke Assistent Leraar) / ECA (Educatieve Co-assistent)	25
	Incidentele beloningen en gratificaties	25

	Beleidsvoornemens: Risico-inventarisatie en Evaluatie	25
	Deskundigheidsbevordering en professionalisering	26
	Beleidsvoornemens: Deskundigheidsbevordering OOP	26
	Beleidsvoornemens: HRM-gesprekscyclus en personeelsbeleidsvoerende MT	26
	Beleidsvoornemens: Professionalisering OP, ICT	26
	Beleidsvoornemens: Professionalisering Technasium	26
	Beleidsvoornemens: "Critical Friends"	26
	Beleidsvoornemens: Professionalisering vwoXtra	26
	Functiemix SMC Peildatum 1-9-2017	27
7	Voorziening Persoonlijk Budget	27
8	Prestatiebox in het nieuw gesloten Sectorakkoord	27
9	ICT	28
	Beleidsvoornemens: Evaluatie laptop per leerling	28
	Beleidsvoornemens: Digitaal toetsen	28
	Beleidsvoornemens: ICT-ambassadeurs	28
	Beleidsvoornemens: Programmeren onderbrengen in het curriculum	28
10	Huisvesting	28
	Beleidsvoornemens: Huisvesting	29
	Planning	30
11	Leermiddelen	30
12	Financiën	31
	Financieel beleid	31
	Beleidsvoornemens: Administratieve organisatie	31
	Saldo baten en lasten	31
13	Exploitatie	32
	Rijksbijdragen	33
	Overige overheidsbijdragen en subsidies	33
	Overige Baten	33
	Personeelslasten	33
	Afschrijvingslasten	34
	Huisvestingslasten	34
	Overige instellingslasten	34
14	Balans	35
15	Treasuryverslag	36
16	Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	36
17	Continuïteitsparagraaf	37
	Leerlingenprognose	37
	Aanname en loting	37
	Meerjaren financieel	39
	Algemeen	39
	Rijksbaten	40
	Personele bekostiging	40
	Bekostiging exploitatiekosten	40
	Personele lasten	40
	Materiële lasten	41
	Meerjaren exploitatie en meerjaren balans	42
	Meerjaren kengetallen	43
	Solvabiliteit	44
	Liquiditeit	44
	Rentabiliteit	44
	Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem en risicomanagement	46
	Risicobeheersing en risicomanagement	47
	Beschrijving belangrijkste risico's en onzekerheden	47
	Leerlingenontwikkeling	48
	Huisvesting	48
	Rijksbijdragen en vereenvoudiging bekostiging	48
	Jaarverslag Toezichhoudend Bestuur Onderwijsstichting St. Michaël	49
	Samenstelling bestuur	50
	Vergaderingen	50

BESTUURSVERSLAG JAARREKENING 2017

1. Visie

Het SMC is een excellente school voor hoogwaardig bijzonder onderwijs voor havo en vwo met ruimte voor mensen met ambities. Door de integratie van scholaire en spectrascholaire activiteiten stimuleren we leerlingen en medewerkers zich te ontplooiën en worden zij aangesproken op hun talenten. Het SMC draagt dus kennis over op een wijze waardoor jonge mensen zich krachtig kunnen ontwikkelen tot zelfstandige en verantwoordelijke wereldburgers. Daarnaast wil het SMC bijdragen aan inzicht in sociale, culturele, wetenschappelijke en politieke vraagstukken op lokaal en mondiaal niveau. Bij al het handelen staan vier kernwaarden centraal, die onze visie dragen en kenmerkend zijn voor ons onderwijs:

- begrip
- rechtvaardigheid
- samenwerking
- vrede.

Deze visie is bij alle beleidsbeslissingen de leidraad, zo ook bij het financiële beleid voor de korte en lange termijn. Het SMC is een zelfstandige school voor havo en vwo in de Zaanstreek. Desalniettemin is het SMC heel duidelijk gericht op actieve, goede samenwerking, lokaal en regionaal. Vanuit de intentie om in samenspraak met gemeente en in samenwerking met de overige Zaanse schoolbesturen in Zaanstad het hele spectrum aan kwalitatief goed onderwijs aan de Zaanse jeugd te kunnen aanbieden. Het SMC schuwt niet om daarin zelf initiatief te nemen. In november 2016 is in gezamenlijkheid een beleidsrijk RPO voor Zaanstad vastgesteld. Het SMC koestert zijn zelfstandigheid en houdt zich afzijdig van processen van bestuurlijke schaalvergroting in de overtuiging dat dergelijke processen geen voordelen opleveren voor het primaire proces.

Een gedegen implementatie van de concrete onderwijskundige, personele en financiële uitgangspunten staat centraal in het schoolplan 2016-2020. Investerings- en overige inzet van de financiële middelen worden gebruikt om bovengenoemde visie te verwezenlijken. Concrete beleidsvoornemens zijn dan ook “s.m.a.r.t.”-geformuleerd terug te vinden in de financiële paragraaf van het schoolplan 2016-2020. De prioriteiten uit “Actieplan Beter Presteren” en “Leraar 2020- een krachtig beroep”, verwoord in vijf speerpunten, zijn hierin opgenomen. Onze schoolspecifieke uitwerking en operationalisering van de gezamenlijke ambities zijn vastgelegd in het schoolplan. Hierin is informatie opgenomen over de uitgangssituatie, de ambities, geplande maatregelen en de inzet van middelen om deze prestaties te realiseren op het niveau van de school (zowel de middelen uit de Prestatiebox als de reguliere middelen).

2. Bestuur en directie

Het bestuur van de Onderwijsstichting “St. Michaël” bestaat uit onbezoldigde bestuurders. Het schoolbestuur treedt naar de directie op als toezichhoudend bestuur. Bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn geregeld in het bestuursstatuut. De directie van het SMC bestaat uit een rector, plaatsvervangend rector/conrector en twee conrectoren. In 2011 is in het kader van het wetsvoorstel “Goed onderwijs, goed bestuur”, de gewenste scheiding van bestuur en intern toezicht geregeld. Er is een afdoende functionele scheiding ontstaan tussen uitvoerend bestuur en intern toezicht. Voor het SMC geldt vanaf augustus 2011 het delegatiemodel. Uitgangspunt voor zowel bestuur als schoolleiding was dat een heldere functiescheiding zou blijven bestaan tussen toezicht en uitvoering en dat er een governancemodel operationeel zou worden met ingang van 01-08-2011, dat recht doet aan de omvang en cultuur van het St. Michaël College. Als lid van de VO-raad volgt het SMC de code good-governance VO die door de leden van de VO-raad is vastgesteld. Tenslotte heeft de school zich aangesloten bij “Scholen op de kaart” om te voldoen aan de verantwoordingsplicht zoals deze is geformuleerd in de wet.

Het bestuur van de Onderwijsstichting “St. Michaël” te Zaandam heeft één school onder zijn beheer: het St. Michaël College, een school voor havo en vwo. De school telde in 2017 gemiddeld 1324 leerlingen inclusief 14 vavo-leerlingen. Een aantal, dat de school de garantie biedt om zelfstandig te blijven opereren. In het jaar 2016 zijn twee nieuwe bestuursleden toegetreden tot het toezichthoudend bestuur. De rector/bestuurder heeft 1 (onbezoldigde) nevenfunctie: Voorzitter VVE Minervalaan 40-52 in Amsterdam.

In het kader van de invoering van de Wet Passend Onderwijs maakt de school op bestuurlijk niveau deel uit van het bestuur van het Samenwerkingsverband Zaanstreek.

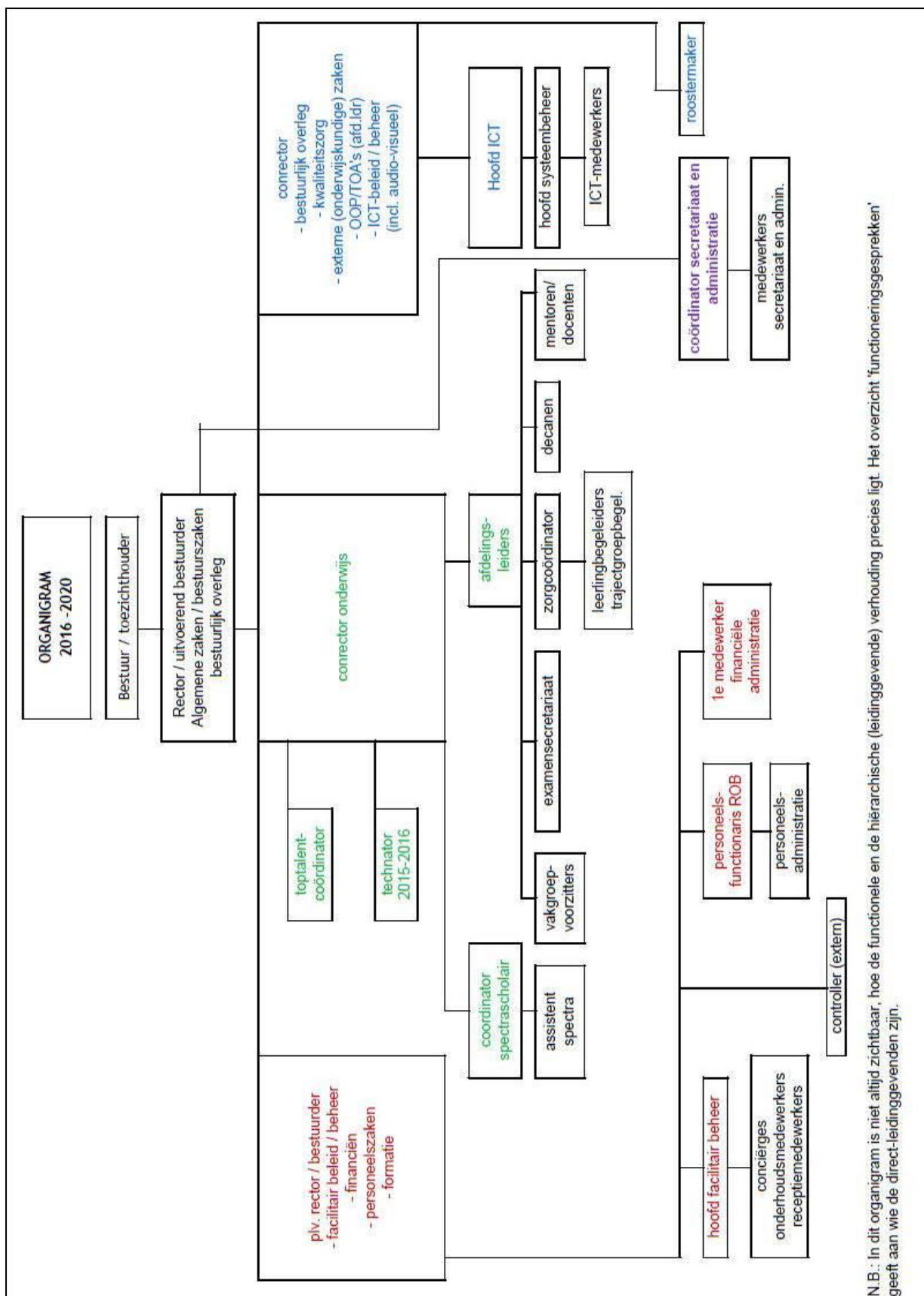
In samenspraak met de besturen VO Zaanstad is in 2017 een nieuw Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) tot stand gekomen met een geldigheidstermijn van vijf jaar.

Op het gebied van personeelsbeleid participeert onze school al jaren binnen de Stichting Werkring. De stichting heeft zijn krachten gebundeld om samen te werken op het gebied van personeelsbeleid. Ook is er in samenspraak een Sociaal Statuut vastgesteld. Het Sociaal Statuut is reeds in overleg met de Centrales geüpdatet.

Het aantal aanmeldingen voor de brugklas voor het schooljaar 2018-2019 bedraagt 233. Dit is lager dan de prognose, 252 leerlingen, aangaf. Dit betekent dan de school niet tot loting zal overgaan.

Organigram 2016-2020

N.B.: In dit organigram is niet altijd zichtbaar, hoe de functionele en de hiërarchische (leidinggevende) verhouding precies ligt. Het overzicht 'functioneringsgesprekken' geeft aan wie de direct-leidinggevenden zijn.

Horizontale verantwoording

Kwaliteit heeft alles te maken met vertrouwen. De overheid biedt ruimte door op scholen die voldoen aan geformuleerde kwaliteitsaspecten minder toezicht uit te oefenen. Hierdoor worden de horizontale relaties veel belangrijker. Hiertoe is het Project Scholen op de kaart (voorheen: Vensters voor Verantwoording) van de VO-raad in het leven geroepen. Wij onderschrijven de doelstellingen uit het project Scholen op de kaart van de VO-raad. Via de website van de school kunnen ouders, bezoekers van de site en overige belangstellenden kennis nemen van de stand van zaken van de twintig meetbare indicatoren van Scholen op de kaart. Door onze “stakeholders” goed te informeren, o.a. door jaarlijks 4 nieuwsbrieven uit te brengen, en hen te betrekken bij ons onderwijs, kunnen wij onze rol beter vervullen. Onze status als “excellente school” geeft ons meer beleidsvrijheid.

Kwaliteitszorgbeleid

Zowel in het laatste inspectierapport als in het rapport van de jury t.b.v. het predicaat excellente school wordt de kwaliteitszorg als goed beoordeeld. In onze school is de kwaliteitszorg in de laatste jaren dan ook sterk in kwaliteit toegenomen, hand in hand met het besef dat kwaliteitszorg een belangrijke voorwaarde is om tot verbetering van het onderwijs en andere processen binnen de school te komen. Op vrijwel alle plekken in de school worden aan de hand van kwaliteitszorg instrumenten resultaten en processen gemonitord.

Daarbij willen we niet uit het oog verliezen dat de instrumenten die we inzetten in het kader van kwaliteitszorg nadrukkelijk beschouwen als *instrumenten* en niet als doel. Het doel is het verbeteren van het onderwijs en de daar aan gerelateerde processen. De kunst is de pedagogische opdracht die we op ons hebben genomen in het kader van de missie en visie van de school te verwezenlijken met behulp van de nieuwste inzichten op het gebied van monitoring en meting.

De uitdaging op het gebied van kwaliteitszorg is voor onze school de komende jaren dat we de kwaliteitszorg, nog meer dan nu het geval is, dienen te structureren. In de huidige praktijk zijn er op heel veel plekken in de school activiteiten in het kader van kwaliteitszorg, maar het is nodig meer samenhang aan te brengen.

Het is als eerste stap belangrijk opnieuw in kaart te brengen wat we al doen aan kwaliteitszorg -en dat is veel- en daarbij aan te sluiten door de witte vlekken in te vullen. Verbeterpunten ten opzichte van de huidige praktijk zijn het betrekken van alle geledingen binnen de school bij de kwaliteitszorg -OP, OOP, SL, leerlingen en ouders- en het meenemen van de resultaten van de kwaliteitszorg in de gesprekscycli, waar dit opportuun is. In het schoolplan 2016-2020 is als beleidsvoornemen opgenomen om het huidige kwaliteitszorgplan te actualiseren. Het nieuwe kwaliteitszorgplan dient in 2018 gereed te komen.

Afhandeling klachten

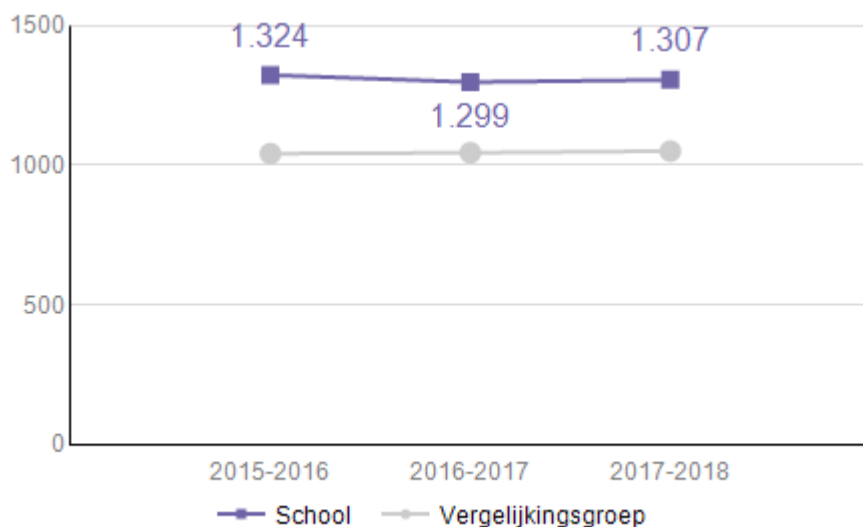
Het St. Michaël College is aangesloten bij de landelijke Klachtencommissie voor het onderwijs. Er zijn geen klachten gemeld in 2017.

3. Leerlingen in cijfers

Aantal leerlingen (inclusief “Rutteleerlingen”) per 1 oktober:

2010	1205	(20)
2011	1224	(19)
2012	1223	(20)
2013	1248	(13)
2014	1229	(13)
2015	1332	(8)
2016	1311	(12)
2017	1324	(14)

Trend aantal leerlingen

Het PVG in Groningen heeft in het voorjaar van 2017 opnieuw meerjarenprognoses gemaakt voor alle scholen in de gemeente Zaanstad. Dit gebeurde in principe om de twee jaar. Hierbij wordt rekening gehouden met de laatste demografische gegevens en trends in de leerlingstromen. Voorbereidingen voor het opstellen van nieuwe prognoses zijn reeds gestart. Gezien de ontwikkelingen in Zaanstad heeft de gemeente in overleg met de besturen besloten om de prognoses jaarlijks te maken.

Sinds 2016 neemt het totaal aantal leerlingen af dat in Zaanstad naar het VO gaat. De school zal hier bij de meerjarige prognoses rekening mee dienen te houden en bij alle beleidsvraagstukken op het gebied van Onderwijs, Personeel & Organisatie en financiën. Als éénpitter is het SMC extra kwetsbaar voor een dalend leerlingenaantal. Bij het signaleren van naderende krimp dient de school direct de personele formatie daarop aan te passen. Tegelijkertijd is zichtbaar in de meest recente meerjarenprognoses van het PVG uit januari 2017 dat de komende jaren volgens de prognoses, het leerlingenaantal voor het SMC zal stijgen. De gepresenteerde aantallen zijn hoger dan de capaciteit van de school. Na een daling op middellange termijn zien we vervolgens weer een stijging op de lange termijn. Dit stelt de school voor uitdagingen op het gebied van huisvesting. Ook de aanmelding voor schooljaar 2017-2018 was hoger dan de prognoses aangaven en overstijgt wederom de capaciteit van de school. Voor het tweede achtereenvolgende jaar is er tot loting overgegaan. Er was plaats voor 8 brugklassen.

Nieuwe trends en uitdagingen die van invloed zijn op het leerlingenaantal en marktaandeel zijn de aangepaste wijze van adviseren van de basisscholen, dit is een landelijk fenomeen, de gezamenlijke ambitie van de Gemeente Zaanstad en de VO-besturen om het aandeel havo/vwo leerlingen te vergroten in Zaanstad en de bouwplannen voor de gemeente Zaanstad. Als laatste noemen wij het predicaat Excellente school havo en vwo 2015-2108 en het predicaat Technasium dat wij in 2016 hebben ontvangen. Een mooi resultaat waar we trots op zijn.

Aanname en loting

Het aantal aanmeldingen voor de brugklas voor het schooljaar 2017-2018 bedroeg 288. Dit is voor het tweede achtereenvolgende jaar hoger dan op basis van de prognoses mocht worden verwacht. Aangezien de capaciteit van de school niet toestaat dat meer dan 8 eerste klassen starten in schooljaar 2017-2018, zag het bestuur zich wederom genoodzaakt een loting te houden. Deze loting geschiedt conform het beleid Aanmelding & Inschrijving dat de drie besturen voor voortgezet onderwijs in de Zaanstreek in gezamenlijkheid hebben vastgesteld. Na de loting, die in goed overleg met de besturen en directies van de hv-scholen heeft plaatsgevonden onder toezicht van de notaris, en de afhandeling van de beroepsprocedure zijn uiteindelijk 240 leerlingen ingeschreven voor het eerste leerjaar. De uitgelote leerlingen konden vrijwel allen op de school van 2^e voorkeur worden ingeschreven. Tevens is er besloten

om minder vmbo-t instromers in havo 4 toe te laten dan geprognoseerd in verband met onze beperkte capaciteit. Van de 32 aangemelde leerlingen konden er slechts 5 worden geplaatst.

De recente meerjarenprognoses van het PVG gaven aan: 262 leerlingen. Oorzaken voor de hogere aanmelding zijn de aantrekkelijkheid en goede naam van het St. Michaël College, bekrachtigd in het predicaat Excellente Havo en Vwo 2015-2018, en het brede onderwijsaanbod van de school. De laatste jaren is de samenstelling van de aangemelde cohorten bovendien veranderd: Sinds de school heeft ingezet op meer diversificatie van het onderwijsaanbod is het percentage leerlingen met een vwo-, vwo/gymnasium- of gymnasiumadvies gestegen. Voor schooljaar 2017-2018 heeft dit geresulteerd in de start van 2 vwo-Xtra-klassen.

In het huidige schooljaar zijn 14 leerlingen vanuit het St. Michaël College onderwijs gaan volgen bij het Regio College te Zaandam (ROC), de zogenaamde "Ruttekinderen".

Marktaandeel en voedingsgebied

Hieronder staat informatie over het voedingsgebied en het marktaandeel. Het voedingsgebied toont de top drie van woonplaatsen waar de leerlingen van deze school vandaan komen. Het marktaandeel laat zien hoeveel leerlingen er uit een bepaald postcodegebied naar deze school komen.

TREND VOEDINGSGEBIED					
	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016- 2017	2017-2018
Zaanstad	74,1 %	74,4%	72,6%	74%	73,9%
Wormerland	24,7 %	24,1%	23%	21,9%	21,4%
Oostzaan	0,6 %	0,6%	0,7%	0,7%	0,9%
Graft-De Rijk *	<0,5%	0,5%	0,5%	0,6%	0,4%
Overige gemeenten	0,6%	<0,5%	0,9%	<0,5%	1,2%

Vanaf 1-1-2016 is de gemeente Graft-De Rijk opgeheven en opgegaan in de gemeente Alkmaar

TREND MARKTAANDEEL					
	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Wormerland	29,4 %	28,1%	29,1%	28,5%	28,3%
Zaanstad	10,6 %	10,2%	10,9%	11%	11,1%
Oostzaan	1,3 %	1,3%	1,4%	1,5%	2,0%
Graft/De Rijk *	<0,5%	<0,5%	1,3%	0,1%	0,3%

Vanaf 1-1-2016 is de gemeente Graft-De Rijk opgeheven en opgegaan in de gemeente Alkmaar

Sinds 2016 neemt het totaal aantal leerlingen af dat in Zaanstad naar het VO gaat. De school zal hier bij de meerjarige prognoses rekening mee dienen te houden en bij alle beleidsvraagstukken op het gebied van Onderwijs, Personeel & Organisatie en financiën. Als éénpitter is het SMC extra kwetsbaar voor een dalend leerlingenaantal. Bij het signaleren van naderende krimp dient de school direct de personele formatie daarop aan te passen. Tegelijkertijd is zichtbaar in de meest recente meerjarenprognoses van het PVG uit januari 2017 dat de komende jaren volgens de prognoses, het leerlingenaantal voor het SMC zal stijgen.

De gepresenteerde aantallen zijn hoger dan de capaciteit van de school. Na een daling op middellange termijn zien we vervolgens weer een stijging op de lange termijn. Dit stelt de school voor uitdagingen op het gebied van huisvesting. Ook de aanmelding voor schooljaar 2017-2018 is hoger dan de prognoses aangaven en overstijgt wederom de capaciteit van de school.

4. Onderwijs en leerlingen zorg

Onderwijskundige Ontwikkelingen en doelen

In het schoolplan 2016-2020 is voor vier jaar vastgelegd waar het SMC voor staat en wat de school wil ontwikkelen. Het schoolplan haakt aan bij de ingeslagen weg van het vorige schoolplan. Vanaf december 2014 tot april 2016 hebben er schoolbrede bijeenkomsten plaatsgevonden die in het teken stonden van de totstandkoming van het schoolplan. Het SMC wil leerlingen en personeel aanspreken op hun talenten en uitdagen deze talenten zo optimaal mogelijk te gebruiken.

Het SMC wil goed onderwijs verzorgen door recht te doen aan de verschillen tussen leerlingen en dagen leerlingen uit om zo hoog mogelijke leerresultaten te behalen. De leermiddelen sluiten aan op de beschikbaarheid van digitale faciliteiten en digitale leermiddelen. Het SMC streeft naar meer flexibiliteit wat betreft de roosters, groepsindelingen en de grenzen van de leslokalen. Leerlingen op het SMC krijgen een brede vorming door de overdracht van normen en waarden en door kennis te maken met alle aspecten van cultuureducatie. In het schoolplan 2016-2020 zijn vijf strategische doelen opgenomen welke zijn uitgewerkt in beleidsvoornemens en jaarplannen.

1. *Uitdagend onderwijs aan alle leerlingen om zo goed mogelijk leerresultaten te bewerkstelligen.*

- We vinden de structurele en degelijke wijze waarop het Technasium-onderwijs vorm en inhoud geeft aan projectonderwijs voor onze school erg aantrekkelijk. De samenleving, ouders en leerlingen verwachten in toenemende mate dat ons onderwijs aansluit bij de individuele behoeften en talenten. We willen de leerlingen, onder andere door het Technasium, uitdagend onderwijs aanbieden dat aansluit bij hun talenten.
- We gebruiken RTTI om een gemeenschappelijke taal te spreken ten aanzien van de leerresultaten van leerlingen.
- We doen onderzoek naar de meest recente ontwikkelingen op het gebied van maatwerk, flexibilisering en gepersonaliseerd leren (Denktank).
- We bieden begaafde leerlingen een vwoXtra-programma zodat deze leerlingen zich verder kunnen ontplooiën, grenzen kunnen verleggen en kunnen excelleren.
- We doen onderzoek naar mogelijke aanpassingen van het PTA in het kader van Passend Onderwijs.
- We bieden spectra-leerlingen aan het einde van hun carrière een Spectra-Certificaat aan.

2. *Aanbieden van eigentijdse voorzieningen*

- We bieden toetsen indien mogelijk digitaal aan.
- We doen onderzoek naar adaptieve rekenmethodes.
- We leggen een database aan met beroepen en participatiemogelijkheden van ouders in Magister.
- We hebben in elke sectie een ICT-ambassadeur die het eerste aanspreekpunt voor sectiegenoten is op ICT-gebied.
- We onderzoeken welke basisvaardigheden programmeren we alle leerlingen willen aanbieden.
- We beschikken over een digitale encyclopedie van spectra: *Spectrapedia*.

3. *Brede vorming voor alle leerlingen*

- We bieden het Technasium-onderwijs en vwoXtra aan als een extra mogelijkheid voor brede vorming van onze leerlingen.
- We bieden leerlingen kansen om hun toptalent op bestuurlijk, cultureel en sportief gebied optimaal te ontwikkelen.
- We besteden extra tijd en aandacht aan de taalvaardigheid, leesvaardigheid en rekenvaardigheid van onze leerlingen.
- We stimuleren actieve participatie op cultureel gebied van personeel, leerlingen en ouders.
- We brengen cultuuronderwijs onder de aandacht.
- We laten loopbaanoriëntatie een vast onderdeel zijn van de mentorlessen in de bovenbouw.
- We vergroten de rol van ouders binnen LOB.

4. Partnerschap in de regio

- We werken samen binnen een netwerk van scholen ten aanzien van het Technasiumonderwijs en 'critical friends'.
- We hebben een samenwerkingsconvenant gesloten met:
  - * de voetbalclub AZ
  - * Hogeschool inHolland
  - * Technasium-netwerk Noord-Holland
  - * Vicoma (Jet-Net)
  - * Academie voor Lichamelijke Opvoeding (ALO) in Amsterdam (BSM)
- We bieden bovenbouwleerlingen een beroepenstage aan om kennis te maken met de bedrijfscultuur en hiermee een duidelijk beeld te krijgen van verschillende beroepen.

5. School als lerende organisatie

- We verhogen de kwaliteit van ons onderwijs door te leren van andere scholen binnen 'critical friends'.
- We zetten het professionaliseringstraject van het MT voort in het scholingsplan.
- We versterken de kennis en vaardigheden van het personeel om met ICT te werken.
- We versterken de kennis en vaardigheden van het personeel om binnen de technasiumstroom en vwoX-stroom te werken.
- We versterken de basis en complexe vaardigheden van OP.
- We zetten in op het versterken en behouden van kwalitatief goed ondersteunend personeel.
- We passen het kwaliteitszorgplan aan op basis van onze nieuwe ambities.
- We nemen een financiële planning op bij de beleidsvoornemens volgens een vast format.

De stand van zaken wat betreft de beleidsvoornemens wordt meerjaarlijks besproken in het MT, toezichthoudend bestuur en jaarlijks met de MR. Mogelijke financiële consequenties van beleidsvoornemens zijn opgenomen in de meerjarenbegroting en het personele formatieplan.

Predicaat Excellente School 2015-2018

Op maandag 18 januari 2016 heeft de school het predicaat "Excellente School 2015-2017" in ontvangst mogen nemen voor zowel de havo- als de vwo-afdeling. In januari 2018 is het predicaat voor een jaar verlengd. Het predicaat is een grote erkenning voor de onderwijskwaliteit, die het team van het St. Michaël College weet te bieden.

De havo- en vwo-afdeling hebben deze prestigieuze onderscheiding gekregen voor:

- de algemene onderwijskwaliteit
- de onderwijsresultaten
- talentontwikkeling
- het spectrascholair programma
- de leerlingbegeleiding en de zorg

Het predicaat geldt nu voor vier jaar. Voor het predicaat 2019-2021 heeft het SMC zich weer aangemeld en heeft hiertoe in januari 2018 de benodigde kwalificatie "goed" van de Onderwijsinspectie verkregen als oordeel naar aanleiding van het vierjarige inspectieonderzoek.

Internationalisering

Het SMC doet met veel succes mee aan eTwinning-projecten (afgeleid van twin, tweeling). Via eTwinning treffen docenten van scholen in heel Europa elkaar en kunnen zij communiceren, samenwerken en projecten ontwikkelen. eTwinning biedt online ondersteuning, tools, diensten en gratis online professionele ontwikkeling voor docenten. Dit project heeft een prestigieuze prijs gewonnen. Het SMC organiseert ieder jaar een keur aan stedenreizen. Bij een aantal buitenlandse reizen logeren de leerlingen bij gastgezinnen. Bij de Spitsreizen heeft er een uitwisseling plaatsgevonden met leerlingen in Rusland. Leerlingen kunnen in de vrije ruimte de extra vakken Cambridge Engels, Dele Spaans, Delf Frans en Goethe Duits kiezen.

Onderzoek

Het SMC doet veel onderzoek als onderdeel van de PDCA-cirkel in het kader van kwaliteitszorg. Onderzoeken vinden plaats op school of in een breder verband met andere scholen. In 2017 is er onderzoek gedaan in samenspraak met de andere VO-besturen in Zaanstad naar aanleiding van het recent vastgestelde RPO. Gewenst toekomstig aanbod in de regio en profilering van het onderwijs in Zaanstad zijn daarbij onderwerp geweest van de gezamenlijke onderzoeksagenda. Er is een rapportage van dilemma's opgesteld, welke nader is geanalyseerd. Er hebben gesprekken plaats gevonden in het voorjaar met bestuurders, schoolleiders en stakeholders. Het nieuwe bestuur van OVO heeft in het tweede semester van 2017 gezamenlijke afspraken en het RPO éézijdig naast zich neergelegd en wil middels een institutionele fusie afspraken die in het RPO zijn gemaakt omzeilen. Dit getuigt niet van bestuurlijke hygiëne. Een jarenlange goede samenwerking tussen de VO besturen in Zaanstad staat momenteel onder druk.

Er vond in 2017 onderzoek plaats op het gebied van de onderwijskundige ontwikkelingen in de school. De school heeft onderzoek gedaan naar het samenwerkingsverband tussen de voetbalclub AZ en het St. Michaël college. Er zijn gesprekken gevoerd met afdelingsleiders en er is een enquête afgenomen bij AZ-leerlingen en hun ouders. Er is een tussenrapportage geschreven met daarin een aantal aanbevelingen. Naar aanleiding van het onderzoek heeft er een bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen VO-Zaanstad, AZ en de Gemeente. Op met name het verzoek van het SMC dienen er aanpassingen te komen in het Convenant betreffende de financiering van het begeleiden van AZ-leerlingen. Gemiddeld geven wij op dit moment jaarlijks ongeveer €1400, - per AZ-leerling uit.

Door Rijnconsult (ICT en onderwijs) is een onderzoek gedaan in hoeverre de doelstellingen uit het SMC- implementatieplan Laptop-per -Leerling zijn gerealiseerd en wat nog moet worden bijgesteld. Er heeft een onafhankelijke brede evaluatie plaatsgevonden onder personeel en leerlingen. Tevens is de ICT-basisvaardigheid van de medewerkers en de leerlingen geïnventariseerd. Het resultaat van het onderzoek is een rapport waarin de sterke en zwakke punten worden benoemd ten aanzien van het inzetten van de laptop in het onderwijsproces. Het MT zal naar aanleiding van de aanbevelingen uit het rapport een strategie ontwikkelen om ICT meer in te zetten ten aanzien van: differentiatie, begeleiding met rtti, maatwerk en gepersonaliseerd leren.

De werkgroep Denktank heeft onderzoek gedaan naar de doelstellingen ten aanzien van het aanbieden van maatwerk, gepersonaliseerd leren en formatieve feedback. De werkgroep heeft kennisgenomen van de laatste stand van zaken vanuit wetenschappelijk onderzoek en good-practice. In het schooljaar 2017-2018 hebben er twee studiedagen plaatsgevonden waarin formatieve feedback centraal stond. Op grond van de evaluaties van de studiedagen en een vragenlijst aan de vakgroepen zal de werkgroep voor het schooljaar 2018-2019 een scholingsprogramma opstellen.

Een werkgroep bestaande uit afdelingsleiders en mentoren uit de afdeling havo 3 en 4 doen onderzoek naar de problematiek wat betreft de doorstroming van havo 3 naar havo 4. Het aandachtspunt lag met name op de voorbereiding van havo 3 leerlingen op de bovenbouw. Naar aanleiding van het onderzoek heeft de werkgroep een vragenlijst opgesteld en deze voorgelegd aan de vakgroepen. Voor het schooljaar 2018-2018 zal de werkgroep met een aantal concrete voorstellen komen ter verbetering van de voorbereiding van havo 3 leerlingen op de bovenbouw.

Beleidsvoornemen: Differentiatie en begeleiding RTTI

Het SMC wil RTTI als middel inzetten om de leervorderingen van leerlingen te analyseren. Op grond van de analyses wil de school het cognitieve niveau van leerlingen verhogen door te differentiëren met werkvormen en leerstrategieën. In 2017-2018 zijn er een aantal workshops aangeboden over werkvormen en leer- strategieën De werkgroep RTTI heeft een ontwikkelplan waarin staat beschreven hoe het SMC een gemeenschappelijke taal wil spreken ten aanzien van de ontwikkelingen en leervorderingen van onze leerlingen.

Beleidsvoornemen: Maatwerk en gepersonaliseerd leren

In september 2016 is de werkgroep Denktank gestart met het onderzoek naar maatwerk en flexibilisering. De werkgroep doet onderzoek naar de voorwaarden, de wettelijke kaders, de maatschappelijke context, de effecten van maatwerk en flexibilisering vanuit wetenschappelijke literatuur, ervaringen van andere scholen. De opdracht aan de Denktank Onderwijs was om onderzoek te doen naar maatwerk en flexibilisering. De Denktank Onderwijs heeft geadviseerd om een scholingsprogramma voor drie jaar op te zetten ten aanzien van het geven van formatieve feedback en formatieve toetsing. Het doel van formatieve feedback is om de leerlingen meer eigenaar te maken van hun eigen leerproces en hierdoor de motivatie voor schoolwerk te vergroten. De werkgroep heeft ook geadviseerd om een periode van formatieve feedback af te sluiten met toetsweken waarin summatief wordt getoetst

Beleidsvoornemen: professionalisering VwoXtra onder- en bovenbouw

Ook in het schooljaar 2017 is de identiteit van VwoXtra in de onder- en bovenbouw verder versterkt en ontwikkeld. Er zijn studiemiddagen georganiseerd om de eenheid in het vwoXtra-team te continueren. In alle jaarlagen worden verschillende projecten georganiseerd. Er is een onderwijsteam samengesteld bestaande uit het kernteam en de mentoren. Het ontwikkelen van een programma voor het bevorderen van algemene ontwikkeling en bewustzijn van de wereld is nog in ontwikkeling. Voor de leerjaren 1 t/m 5 zijn nieuwe mentorenprogramma's ontwikkeld. Leerlingen uit de VwoXtra-klas kunnen twee extra keuzevakken kiezen en doen een maatschappelijke stage. Met name voor leerlingen uit de onderbouw is er extra aandacht voor leren studeren. In verband met de herstructurering van de onderbouw is er extra formatie uitgetrokken voor de aansturing van vwoXtra. De financiële dekking is de Prestatiebox. Schooljaar 2016/2017 is het vierde jaar dat genoemde projectformatie is toegekend.

Beleidsvoornemen: Technasium

In 2016 kreeg het St. Michaël College officieel het predicaat Technasium uitgereikt in de vorm van een tegel. Het predicaat Technasium staat voor herkenbaarheid en is een keurmerk voor kwaliteit. Het SMC ziet in leerlingen van het Technasium de onderzoekers en ontwerpers van de toekomst. In het Technasium staat projectonderwijs centraal, er wordt gewerkt met een beproefd format voor de opzet en uitvoering van Onderzoek- en Ontwerpenprojecten. Het vak Onderzoek en Ontwerpen (O&O) doet een beroep op tal van vaardigheden, zoals planmatig werken, samenwerken, doorzettingsvermogen of inventiviteit. In schooljaar 2017-2018 is gestart met de eerste twee Technasiumklassen (een havo-klas en een vwo-klas) waarin leerlingen zitten die gekozen hebben voor Technasium.

Er zijn in 2017 vier docenten geschoold in het vak Onderzoek & Ontwerpen. Coachend lesgeven staat in de scholing centraal. De scholing van docenten en verdere begeleiding wordt verzorgd door het Expertisecentrum van de Stichting Technasium. De samenwerking met het netwerk Noord-Holland en het bedrijfsleven is versterkt en er zijn meerdere onderwijskundige projecten in ontwikkeling. Het voormalige technieklokaal fungeert voorlopig als werkplaats Technasium. Een huisvestingsaanvraag voor de werkplaats Technasium is in januari 2017 bij de gemeente Zaanstad ingediend.

Beleidsvoornemen: Toptalentenbeleid

Het SMC wil voor leerlingen met een uitzonderlijk talent, op het gebied van sport, muziek, dans en acteren, de mogelijkheden creëren om de ontwikkeling hiervan te combineren met een havo of vwo-opleiding. Met elk talent wordt jaarlijks een begeleidingsgesprek gevoerd waarin, indien nodig, inhaaluren worden vastgelegd. Met de voetbaltalenten van AZ zijn speciale afspraken gemaakt met de studiebegeleiders van AZ. Er heeft een evaluatie plaatsgevonden van de begeleiding van AZ-spelers. Hierbij worden enquêtes afgenomen bij de leerlingen en ouders. Tevens hebben er gesprekken plaatsgevonden met docenten. De uitkomsten van de evaluatie zijn uitvoerig besproken met de begeleiders en trainers van AZ. De AZ-coördinator wordt vanaf 2017-2018 bijgestaan door drie extra begeleiders. Voor het schooljaar 2017-2018, het derde jaar dat wij ongeveer 40 leerlingen van de AZ-jeugdtraining ingeschreven hebben én gaan begeleiden, is daar als projectformatie 0,25 fte aan uitgegeven. De schoolbesturen zijn in overleg met AZ en de Gemeente over de financiering van de begeleiding van AZ-leerlingen.

Beleidsvoornemen: Referentiekader Taal

In het kader van referentiekaders taal biedt het SMC-leerlingen met een achterstand op het gebied van taal een RT-module aan. Deze leerlingen worden aan het begin van het schooljaar geselecteerd. De resultaten van dia-taal zijn dit jaar meer toegankelijk voor ouders. Het SMC stimuleert het lezen onder leerlingen zoveel mogelijk (lezen na een toets, aan het begin van de lessen Nederlands, leesmiddag met schrijver).

We willen docenten ondersteunen die moeite hebben met de Nederlandse taalvaardigheid; er wordt er een bijscholingscursus aangeboden. We zetten ook in op NT2-begeleiding om te bepalen of leerlingen die taalproblemen hebben een taalachterstand hebben of een taalontwikkelingsstoornis.

Beleidsvoornemen: Referentiekader Rekenen

In het kader van referentiekaders rekenen bieden wij leerlingen met een achterstand op het gebied van rekenen een RT-module aan. Deze leerlingen worden aan het begin van het schooljaar geselecteerd. De resultaten van de rekentoets zijn dit jaar meer toegankelijk voor ouders. Rekenzwakke leerlingen krijgen dit jaar speciale begeleiding. In het mentorboek is de informatie rondom Referentie Rekenen en de procedures aangescherpt. Er moet nog een inventarisatie plaatsvinden van de manier waarop rekenvaardigheden worden aangeleerd bij verschillende vakken. Het implementeren door de rekencoördinator van adaptieve rekenmethodes is gerealiseerd. De administratieve en organisatorische last van het afnemen van de rekentoets is groot. In februari 2017 heeft de staatssecretaris middels een brief aangegeven dat omstreden rekentoets in zijn huidige vorm zal worden afgeschaft. Het SMC merkt op dat er hier sprake is van zwalkend beleid vanuit het Ministerie van OC&W. Extra kosten zijn gemaakt door de school. Het SMC volgt de actuele ontwikkelingen en zal daar waar nodig maatregelen nemen. Zie ook de risicoparaagraaf.

Beleidsvoornemen: Kunst en cultuur

De cultuurcommissie heeft als doel het stimuleren van cultuur in de meest brede zin van het woord. De culturele activiteiten zijn op het Cultuurplein te zien. Hierdoor worden culturele activiteiten van en door leerlingen/docenten gebundeld, uitgewisseld en gepresenteerd. De cultuurcommissie implementeert, geeft vorm en onderhoudt het cultuurplein.

Beleidsvoornemen: Loopbaanoriëntatie

Decanen zijn begeleiders van keuzeprocessen die leerlingen meemaken. Het gaat hierbij om de profielkeuze en vervolgopleidingen. De decanen verzamelen materiaal ten behoeve van de mentorlessen van de bovenbouw. De mogelijkheden om leerlingen (l.jr. 4/5/6) een beroepenstage aan te bieden moet nog worden geïnventariseerd. Ouders worden dit schooljaar intensiever geïnformeerd over hun rol bij de beroepskeuze van hun zoon/dochter door middel van nieuwe digitale methodes.

Beleidsvoornemen: Ouderbetrokkenheid

Er zijn initiatieven genomen om de samenwerking tussen de leerling, de ouders en school/de mentor te bevorderen. Er is een database aangelegd met beroepen en participatiemogelijkheden van ouders in Magister. Er zijn in het kader van ouderbetrokkenheid twee workshops voor ouders, 'hoe maak ik huiswerk' (leerjaar 1) en 'leerstrategieën' (leerjaar 4), georganiseerd om de ouderbetrokkenheid te vergroten. Ouders geven aan leerlingen van het derde leerjaar voorlichting over hun beroep.

Eindexamenresultaten

Opbrengstenoverzicht Inspectie

Vanaf het schooljaar 2015 -2016 gelden er vijf inspectie-indicatoren:

1. Positie in leerjaar 3 ten opzichte van het advies van de basisschool
2. Percentage onvertraagde studievoortgang in leerjaar 1 en 2.
3. Percentage onvertraagde studievoortgang vanaf leerjaar 3 per afdeling
4. Gemiddelde cijfer Centraal Examen van alle vakken per afdeling
5. Het verschil tussen schoolexamen en centraal examen van alle vakken per afdeling

Resultaten: In 2017 heeft het SMC voor alle indicatoren ruim boven de norm gepresteerd.

Positie ten opzichte van het advies van de basisschool

Waar zitten de leerlingen twee jaar nadat ze in 2014-2015 in leerjaar 1 zijn ingestroomd, uitgesplitst naar basisschooladvies?

Basisschooladvies	Totaal aantal leerlingen	Onvertraagd			Vertraagd			Niet meer op de school		Andere school
		havo, leerjaar 3	vwo, leerjaar 3		havo, leerjaar 2	vwo, leerjaar 2		Niet meer in het onderwijs		
vmbo-(g)t	6	5	5				1		1	
vmbo-(g)t / havo	10	7	6	1	1	1	2		2	
havo	92	73	59	14	4	4	15		15	
havo / vwo	40	36	10	26	2	2	2		2	
vwo	61	57	4	53	3	1	2	1	1	
onbekend	2	2	1	1						

	boven advies
	op advies
	onder advies
	niet beschikbaar

Onderbouwsnelheid

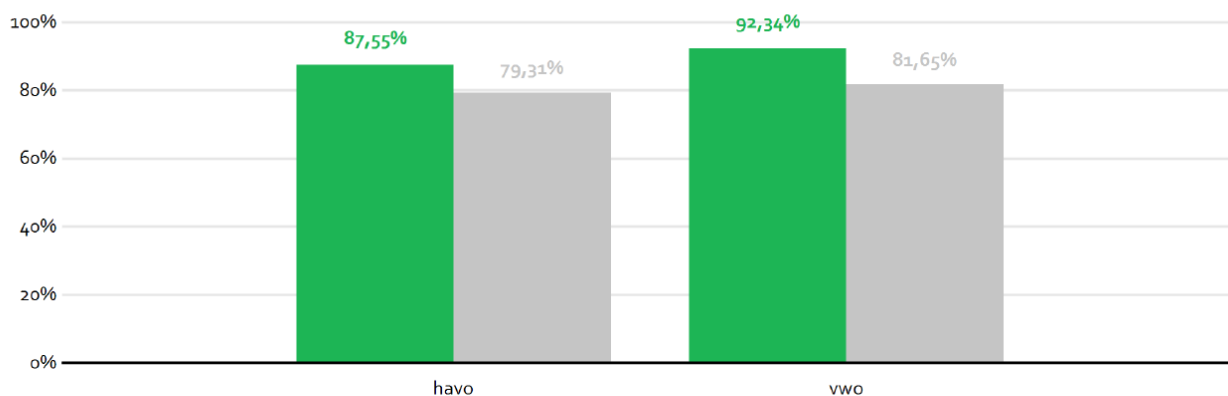
Wat is de gemiddelde onderbouwsnelheid van de scholen in het bestuur, gebaseerd op de laatste drie schooljaren?

School	Onderbouwsnelheid (gemiddeld %)	14-15	15-16	16-17
RK SGM St Michaelcollege	02TZ-000	98,94%	97,55%	98,19%
				95,28 %

- Schoolscore, op of boven de (gecorrigeerde) norm
- Schoolscore, onder de (gecorrigeerde) norm
- Inspectienorm voor de school

Bovenbouwsucces

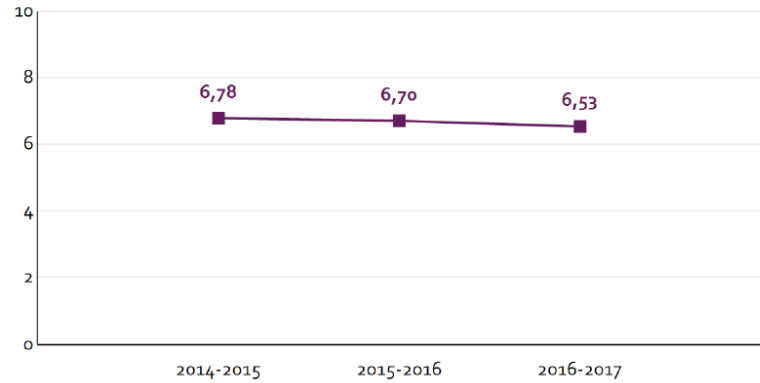
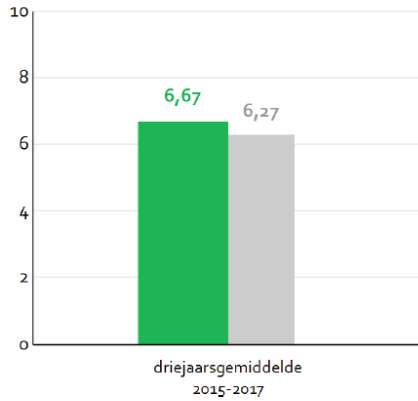
Wat is het bovenbouwsucces per onderwijssoort (gebaseerd op de laatste drie schooljaren)?

- Schoolscore, op of boven de (gecorrigeerde) norm
- Schoolscore, onder de (gecorrigeerde) norm
- Inspectienorm voor uw school

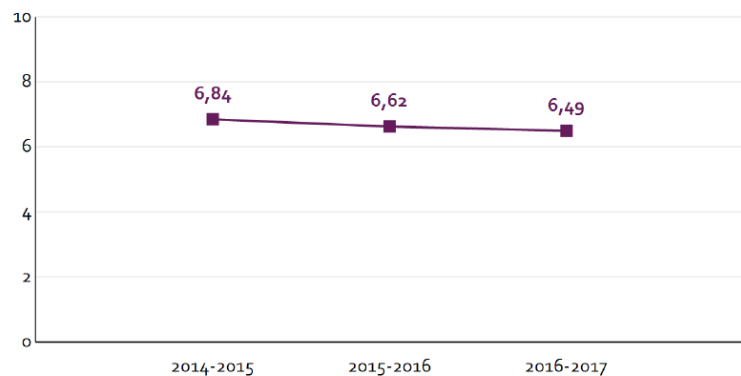
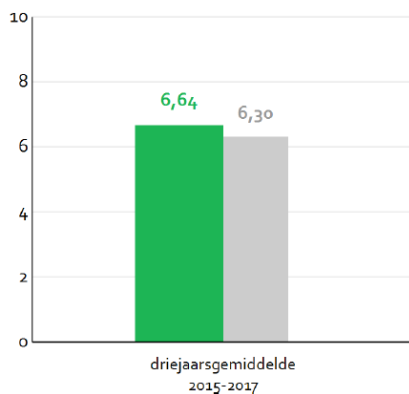
Examenresultaten

Wat is het driejaarsgemiddelde van het examencijfer **havo**?

- Schoolscore, op of boven de (gecorrigeerde) norm
- Schoolscore, onder de (gecorrigeerde) norm
- Inspectienorm voor uw school

Wat is het driejaarsgemiddelde van het examencijfer **vwo**?

- Schoolscore, op of boven de (gecorrigeerde) norm
- Schoolscore, onder de (gecorrigeerde) norm
- Inspectienorm voor uw school

Verschil SE- CSE

Wat is het verschil SE-CE per onderwijssoort in 2016-2017?

	Verskil se-ce 2016-2017	Landelijk gemiddelde	Percentiel	Aantal deelnemers	Gemiddeld cijfer CE	Gemiddeld cijfer SE	Historie				
							12-13	13-14	14-15	15-16	16-17
havo	-0,25	0,0	95	130	6,5	6,4	-0,4	-0,2	-0,3	-0,3	-0,2
vwo	0,20	0,1	41	85	6,5	6,8	-0,2	-0,2	-0,1	0,1	0,2

Bron: Vensters

5. Passend Onderwijs

Per 1 augustus 2014 is het Passend Onderwijs ingevoerd. Hiermee is de LGF-bekostiging voor de zogeheten “rugzakleerlingen” komen te vervallen. De bekostiging voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte verloopt voortaan via een Samenwerkingsverband. In het kader van de invoering van de Wet Passend Onderwijs maakt de school op bestuurlijk niveau deel uit van het bestuur van het Samenwerkingsverband Zaanstreek. Na enkele overgangsjaren ontvangt de school sinds augustus 2017 inmiddels alle gelden voor passend onderwijs rechtstreeks van het Samenwerkingsverband.

Op uitvoerend en onderwijsinhoudelijk niveau participeert de school in de Ontwikkelgroep Passend Onderwijs, die zich bezighoudt met het implementeren van de basis-ondersteuningsprofielen en onderwijsarrangementen en -voorzieningen. In 2017 is het Schoolondersteuningsprofiel aangevuld met een arrangement voor de begeleiding van Hoogbegaafden, dat de school de komende jaren verder gaat ontwikkelen. Dit arrangement staat naast de Trajectgroep. Dit in augustus 2012 gestarte arrangement is een organisatievorm waarbij leerlingen met behoefte aan extra ondersteuning door vaste begeleiders worden opgevangen en begeleid en van waaruit de expertiseontwikkeling van docenten zal worden vormgegeven. Het SMC kent een goede zorgstructuur en een betrokken docententeam. Dit vormt een goede basis voor het omgaan met de nieuwe situatie. In 2017 had de school vanwege de -inmiddels afgesloten- financiële overgangsregelingen nog recht op wat ondersteuning vanuit Altra. Deze is ingezet bij de monitoring en evaluatie van de Trajectgroep.

Beleidsvoornemen: Mogelijkheden maatwerk PTA onderzoeken en uitvoeren

Vanuit de Trajectgroep zal een onderzoek starten met als doel in het kader van de invoering van Passend Onderwijs de onderwijssituatie zo vorm te geven dat deze beter aansluit op de onderwijsbehoefte van de individuele leerling en dat recht kan worden gedaan aan de wettelijke eisen.

Voortgang: In het kader van het onderzoek is in 2017 gekeken op welke deelgebieden leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte vaak uitvallen, wat de (on)mogelijkheden per indicatie zijn, op welke wijze het onderwijs in de bovenbouw al is afgestemd op individuele behoeften van leerlingen en op welke manier e.e.a. nog verbeterd kan worden. Aangezien het altijd een zeer beperkt aantal leerlingen betreft, gaat het hier om werk in uitvoering. Pas in de loop van een aantal jaren wordt -aan de hand van de ervaring die je opdoet- duidelijk wat onze mogelijkheden en onmogelijkheden zijn m.b.t het leveren van maatwerk in het PTA.

Beleidsvoornemen: Schrijven van werkwijzers voor begeleiding van leerlingen

Voor het verder professionaliseren en optimaliseren van de uitvoering van de ondersteuning van leerlingen in de leerlingbegeleiding en in de Trajectgroep is het belangrijk te standaardiseren zodat alle stappen in de begeleiding helder zijn. De werkwijzer dient als kompas voor de begeleiding en ondersteuning. Op die wijze wordt nog duidelijker hoe er binnen de afdeling gewerkt wordt, zal de ondersteuning efficiënter kunnen verlopen en het aanbod van begeleiding beter afgestemd op de behoefte van de leerling.

Voortgang: In 2017 is vanuit de leerlingbegeleiding een standaardchecklist gemaakt. Voor de leerlingen van de Trajectgroep bleek dat het toch lastig zo'n checklist te maken; voor de begeleiding in de Trajectgroep geldt dat de diversiteit aan ondersteuningsbehoeften zich moeilijk laat vastleggen in een standaard lijst.

Beleidsvoornemen: Professionaliseren van personeel m.b.t. leerlingenzorg

Hoewel met de invoering van het Passend Onderwijs belangrijke stappen zijn gemaakt als het gaat om het inspelen op de individuele behoefte van, kunnen onderwijs en leerlingenzorg nog beter op elkaar afgestemd worden. Expertise kan beter gedeeld worden.

Voortgang: In 2017 is opnieuw gebleken dat de behoefte aan scholing en expertisebevordering bij de docenten maatwerk vereist. Vergroten van de expertise vindt vooral vanuit de praktijk plaats, naar aanleiding van ervaren knelpunten en vragen vanuit de docenten. In 2018 zal een viertal docenten een door het Samenwerkingsverband georganiseerde scholingsmodule volgen op het gebied van het omgaan met meer complexe ondersteuningbehoeftes.

6. Personeelsbeleid en kernkwaliteiten

Algemeen

In deze tijd van docentenschaarste wil de school kwalitatief hoogwaardig en uitdagend onderwijs bieden en een goede en aantrekkelijke werkgever zijn. Tot op heden is de school door krachtig wervingsbeleid in staat gebleken om gekwalificeerd personeel te vinden voor alle vakken. De kwaliteit van het onderwijs valt of staat met de man of vrouw voor de klas. Het SMC investeert de afgelopen jaren en de komende jaren extra in scholing en training om de kwaliteit nog verder te vergroten en borgen.

Het SMC participeert al jaren binnen de stichting Werkring. Deelnemende scholen hebben de krachten gebundeld om samen te werken op het gebied van personeelsbeleid. Ook is er gezamenlijk met de besturen van stichting Werkring een Sociaal Statuut vastgesteld. Het Sociaal Statuut is reeds in overleg met de Centrales geüpdatet.

Van de missie en visie zijn in het schoolplan 2016-2020 kernkwaliteiten afgeleid. Deze kernkwaliteiten zijn vertaald naar personeelsbeleid en deze kwaliteiten zijn leidend bij de kwalitatieve invulling van het personele formatieplan. Uitgangspunten bij de formatieplanning 2017-2018 waren:

- Beheersbaarheid, continuïteit van onderwijs, organisatie en financiën
- Borgen en verbeteren kwaliteit onderwijs: de Prestatiebox
- Werkgelegenheidsbeleid, anticiperen op daling aantal leerlingen
- Deskundigheidsbevordering
- Beleidsvoornemens uit het schoolplan 2016-2020

Kernkwaliteiten personeel

- “Mens worden”

Medewerkers stimuleren om de professionele ruimte te benutten om zichzelf blijvend te ontwikkelen.

- **Lerende organisatie/leergemeenschap**

Blijven leren is een vanzelfsprekendheid voor onze medewerkers, de persoonlijke doelen worden in overeenstemming gebracht met de geformuleerde onderwijskundige en organisatiedoelen. Alle medewerkers dragen bij aan het vervullen van de doelen van het SMC. Het verbeteren van het leren van leerlingen staat daarbij centraal.

- **Excellente docenten die uitdagend en gevarieerd onderwijs geven**

Docenten worden geselecteerd en aangestuurd op de volgende docentkenmerken:

- de docent brengt variatie in de les en structureert de leeractiviteiten van de leerlingen daarbij op een heldere manier;
- de docent stelt hoge en haalbare eisen en geeft duidelijk aan waarom die eisen als zodanig gesteld worden;
- de docent laat leerlingen regelmatig samenwerken;
- de docent toont respect voor leerlingen, hetgeen zich onder andere uit in duidelijke en haalbare eisen, een veilige sfeer en positieve feedback;
- de docent staat open voor andere manieren van lesgeven, collegiale consultatie en voor interne en externe intervisie.
- de docent differentieert in de les;
- de docent is in staat opbrengstgericht te werken.

- **Spectrascholair**

Het is vanzelfsprekend dat elke medewerker zijn bijdrage op dit terrein levert. Het devies dat leren op meer plekken plaatsvindt dan alleen in de les, geldt zowel voor leerlingen als personeel.

- **Betrokkenheid en zorg voor elkaar**

Organisatie toont betrokkenheid bij personeel en leerlingen, personeel toont betrokkenheid bij de organisatie.

Personeel in cijfers

Aantal personeelsleden per 1/9/2017

OP-OOP-DIR	15-25	25-35	35-45	45-55	55-65	65plus	Totaal
DIR				2	2	1	5
OOP	0	4	2	7	12	1	26
OP	4	27	28	17	16	4	96
Totaal	4	31	30	26	30	5	127

Op de school zijn 5 schoolleiders, 5 afdelingsleiders, 96 docenten en 26 onderwijsondersteunende personeelsleden werkzaam. Er zijn geen wachtgelders en geen personeelsleden die met ontslag worden bedreigd. Inmiddels zijn de meeste van onze seniordocenten met FPU gegaan. Het docententeam is verjongd.

De gemiddelde leeftijd is gedaald. Een groot deel van onze docenten is tussen de 25 en 44 jaar. Deze verjonging vormt een belangrijk aandachtspunt voor ons personeelsbeleid. Bij het OOP is de gemiddelde leeftijd hoger. Een groot deel van het OOP is ouder dan 55 jaar. Ook dit heeft gevolgen voor het personeelsbeleid.

Coaching en begeleiding

Er wordt al jaren structureel ingezet op coaching en begeleiding van de nieuwe collega's. Een professionele structuur ter begeleiding en coaching van nieuwe docenten is op basis van "good practice" en scholing van de coaches, beschreven in een beleidsplan (Coaching van nieuwe docenten op het SMC). De docentcoach heeft een uitgebreide cursus gevolgd voor beeldcoaching. Beeldcoaching is een zeer bruikbaar instrument dat breed wordt ingezet bij de coaching van docenten.

Personeelsbeleidsplan

Het personeelsbeleidsplan is in 2017 geüpdatet. Per 1 juli 2017 is de nieuwe Arbowet ingegaan. De nieuwe wet heeft consequenties voor het contract met de bedrijfsarts/arbodienst en de rol van de preventiemedewerker. Het duurzaam inzetbaar zijn van werknemers speelt een belangrijke rol bij de nieuwe wetgeving. De school heeft een aangepast contract met de arbodienst dat voldoet aan de nieuwe wetgeving. De nieuwe wetgeving is verwerkt in het personeelsbeleidsplan.

Sociaal Statuut

Het SMC heeft nauwelijks te maken met uitkeringen na ontslag. De school investeert proactief in personeelsleden die de school verlaten om zo snel mogelijk nieuw werk te vinden. Het SMC zet tijdig in op et voeren van gesprekken met het betreffende personeelslid en het actief benaderen van relevante netwerken van de school. De aanzeggingstermijnen en duur van de (vervangings)contracten worden in de personeelsadministratie nauwlettend in de gaten gehouden en daar waar nodig wordt er adequaat gehandeld. Er is gezamenlijk met de besturen van de stichting Werkkring een Sociaal Statuut vastgesteld.

Gegevens onderwijsbevoegdheden Onderwijzend Personeel

Van het docententeam is 70% 1^e graad bevoegd, 26 % 2^e graad bevoegd en 4% studeert voor een onderwijsbevoegdheid. Door het inzetten op hooggekwalificeerd personeel in zowel de werving, professionalisering als het strategische personeelsbeleid heeft de school in tegenstelling tot het landelijke beeld geen tekort aan eerstegraads docenten. Ook niet bij de zogenaamde tekortvakken.

Verzuimgegevens

Uit de verzuimbenchmark van VOION blijkt dat het ziekteverzuimpercentage hoger is dan de referentiegroep en dat de meldingsfrequentie van de school behoort tot de 25% scholen met de laagste meldingsfrequentie. Het hogere ziekteverzuimpercentage is veroorzaakt doordat een aantal collega's langdurig ziek was.

De school wil veel aandacht hebben voor signalen die met arbeidsomstandigheden en het persoonlijk functioneren van onze medewerkers te maken hebben en deze in een open sfeer bespreken.

De school zet in op een hoge mate van cohesie tussen medewerkers, stuurt op een sterk verantwoordelijkheidsgevoel voor het eigen werk door verantwoordelijkheden laag neer te leggen in de

organisatie en een duidelijke rol voor direct leidinggevenden bij verzuim en heldere afspraken over ziekmelding.

Personeel wordt gefaciliteerd in het werken aan de verbetering van hun gezondheid en welzijn middels een bijdrage aan een sportabonnement, mogelijkheid tot sporten op school en bijdragen aan diverse “lifestyle” cursussen.

Werving

Het werven van nieuw personeel en het behouden van zittend personeel is eveneens een belangrijk aandachtspunt binnen het integraal personeelsbeleid. De kosten voor werving, selectie en begeleiding zijn nog steeds aanzienlijk. Intern is er veel werk gemaakt van het stimuleren van zittend personeel om te starten met een aanvullende opleiding of het behalen van een hogere onderwijsgraad. Voor al deze collegae is de Lerarenbeurs aangevraagd en goedgekeurd.

De (meerjaren)prognoses worden reeds in november gemaakt zodat er tijdig zicht is op de vacatures die ontstaan in het volgende schooljaar maar ook in de jaren daarop. Er wordt gewerkt met meerjarenplanningen.

Ook in de secundaire arbeidsvoorwaarden zijn er mogelijkheden te vinden die er mede toe bijdragen personeelsleden te binden aan onze school. Zo krijgen alle werknemers een laptop en wordt er bijgedragen in kosten voor diverse sportabonnementen. Het vinden en behouden van goed en gekwalificeerd personeel beschouwt de schoolleiding nog steeds als een belangrijke risicofactor voor het SMC. Begeleiding van docenten in opleiding en coaching van nieuwe en ook zittende docenten neemt een belangrijke plaats in.

PAL (Persoonlijke Assistent Leraar)/ECA (Educatieve Co-Assistent)

Ook schooljaar 2017/2018 heeft de school een aantal PAL-len (Persoonlijk Assistent Leraar) /ECA's (Educatieve Co-Assistent) benoemd ter ondersteuning van leerlingen, vakgroepen en docenten. Met behulp van de PAL verstevigen wij de kwaliteit van ons onderwijs, ondersteunen wij de vakgroepen en boren wij een potentieel van mogelijke toekomstige leraren aan.

Incidentele beloningen en gratificaties

Beleid betreffende incidentele beloningen en gratificaties is geformuleerd als een middel dat deel uit maakt van een bredere set aan instrumenten. Doel is hiermee personeel te stimuleren bijdragen te leveren aan het realiseren van de doelen van de school zoals verwoord in onze visie en missie. In het huidige formatieplan is opnieuw expliciet een bedrag hiervoor opgenomen.

Beleidsvoornemen: Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E)

Zoals ook opgenomen in het personeelsbeleidsplan wordt de RI&E om de vier jaar uitgevoerd. In het najaar van 2016 is deze uitgevoerd na toetsing door de arbeidsdeskundige. De enquête onder het personeel is in het najaar afgenomen. Een rapport is beschikbaar gesteld in januari 2017. Op basis van de uitkomsten zijn er in overleg met het MT en de PGM actiepunten opgesteld en uitgevoerd. Hiermee is het beleidsvoornemen RI&E uit het schoolplan uitgevoerd.

Deskundigheidsbevordering en Professionalisering

Het SMC biedt zijn personeel aan om te investeren in de eigen ontwikkeling passend bij de doelstellingen zoals geformuleerd in het schoolplan. Tevens stimuleert het SMC zijn personeel initiatieven te nemen om te investeren in de eigen professionaliteit. Er wordt jaarlijks met ieder personeelslid een functioneringsgesprek gevoerd waarin de wijze van professionalisering en ontwikkeling wordt vastgesteld. Bekwaamheidsdossier en lesbezoek zijn vaste gespreksonderwerpen. Er worden afspraken gemaakt over de beheersing en ontwikkeling van basis- en complexe vaardigheden. Ook bestaat er indien nodig de mogelijkheid tot (leeftijdsbewuste) individuele coaching.

Momenteel studeren 5 personeelsleden met ondersteuning van een zgn. “Plasterkbeurs”. Er is 1 personeelslid dat studeert met ondersteuning van de zinstroomsubsidie. In de begroting is een post voor scholing opgenomen waarbij is uitgegaan van een bedrag per personeelslid van €600,-. Dit begrote bedrag is in zijn geheel besteed. Apart van dit bedrag is er extra geïnvesteerd in scholing (deels in ontwikkeltijd voor docenten) vanuit de gelden van de Prestatiebox. Het totale jaarbudget vanuit de Prestatiebox bedroeg €160.000,-

Beleidsvoornemen: Deskundigheidsbevordering OOP, versterken en borgen kwaliteit OOP

Het SMC heeft een goed functionerend, kwalitatief goed OOP. De gemiddelde leeftijd van het OOP is relatief hoog. In verband met naderende pensionering van personeelsleden zullen er nieuwe collega's geworven dienen te worden. Dit vraagt expliciete aandacht voor de overdracht en borging. In de personele formatie is ruimte om inwerktijd in verband met een adequate overdracht te bewerkstelligen. In het scholingsplan is expliciet aandacht voor de deskundigheidsbevordering van het OOP.

Op het gebied van roosterzaken en personeelsplanning is in 2016 een uitgebreid scholingstraject gevolgd om met de nieuwe software van Zermelo te werken op het gebied van het maken van prognoses, roosteren en personele formatieplanning. De scholing voor het Technasium heeft niet alleen betrekking op OP. Ook vanuit het OOP wordt deelgenomen aan de scholing.

Ook het secretariaat is er blijvend aandacht voor scholing op het gebied van HRM, bediening functionals, Magister en leiding geven aan administratieve processen. Er zijn diverse trainingen gevolgd in 2016. De trajecten werpen in toenemende mate hun vruchten af, zichtbaar gemaakt in hoog kwalitatieve werkresultaten op de diverse afdelingen. Scholing is ook daar een voortdurend punt van aandacht.

Beleidsvoornemen: HRM-gesprekscyclus en personeelsbeleidsvoerendvermogen MT

Ter versterking van het beleidsvoerend vermogen van het MT heeft het MT de afgelopen schooljaren jaarlijks 5 studiedagen gehouden. Ook in schooljaar 2017/2018 is er geïnvesteerd in het vergroten van de bekwaamheid van het MT die nodig is om strategisch (HR-)beleid te ontwikkelen en te implementeren en daar waar nodig bij te stellen. Er zijn vijf studiedagen gepland voor het MT. Versterken van het personeelsbeleidsvoerendvermogen van het MT blijft de komende jaren een belangrijk aandachtspunt.

Beleidsvoornemen: Professionalisering OP, ICT

In het schooljaar 2016/2017 is er een scholingsmoment geweest voor het onderwijzend personeel. Deze scholing is intern verzorgd door leden van de ICT-klankbordgroep. Tijdens deze middag zijn de mogelijkheden van digitaal toetsen met behulp van het computerprogramma Quayn aan bod gekomen. De training is bedoeld om de ICT-kennis en vaardigheden van het personeel te versterken. In 2017 is er per vakgroep een ICT-ambassadeur benoemd. Deze ICT-ambassadeur moet voldoende kennis hebben van ICT-leermiddelen en vakspecifieke aspecten om het gesprek over inzet van ICT in het onderwijs op gang te houden binnen de sectie. Tevens is hij/zij gesprekspartner van de schoolleiding en aanspreekpunt voor de administratie.

Beleidsvoornemen: Professionalisering Technasium

Er zijn in 2017 vier docenten geschoold in het vak Onderzoek & Ontwerpen. Coachend lesgeven staat in de scholing centraal. De scholing van docenten en verdere begeleiding wordt verzorgd door het Expertisecentrum van de Stichting Technasium. Komend schooljaar zullen vier andere collega's deze scholing volgen. Met bovengenoemde trainingen wordt mede vormgegeven aan het versterken van kennis en vaardigheden van personeelsleden die werken binnen de Technasium-stroom.

Beleidsvoornemen: "Critical friends"

In het kader van de lerende organisatie en opbrengstgericht werken wordt het project "critical friends" gecontinueerd en is wederom opgenomen als beleidsvoornemen in het schoolplan 2016-2020. Zowel LeerKRACHT als het SectorAkkoord besteden uitgebreid aandacht aan deze vormen van peerreview als vormen van professionalisering. Basisgedachte is dat als docenten met elkaar en met collega's van andere scholen in gesprek gaan over lesgeven en de onderwijspraktijk, het niveau van het onderwijs omhoog gaat. De docent neemt zelf verantwoordelijkheid voor zijn professionele ontwikkeling en werkt aan eigen doelstellingen binnen de beleidsvoornemens van onze school. In 2017 heeft het SMC scholen gevisiteerd uit het technasiumnetwerk.

Beleidsvoornemen: Professionalisering VWO-Xtra

In het schooljaar 2017-2018 zijn twee studiedagen vwo-Xtra gepland ter versterking van de basis- en complexe vaardigheden van het OP.

Funciemix

Funciemix SMC peildatum 1-9-2017

	LB	LC	LD
In FTE	20,23	29,15	27,03
In procenten	26,48	38,15	35,37

Het SMC heeft de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in extra LC- en LD-functies binnen het OP. De procedure entreerecht is in schooljaar 2016-2017 afgerond. In het najaar van 2017 is een sollicitatieronde gehouden waarbij 1 personeelslid naar LD is gepromoveerd. In het voorjaar van 2018 in een sollicitatieronde gepland voor 2 fte LC. Er is voldaan aan de funciemixpercentages op schoolniveau zoals afgesproken in het Tripartiete Overleg en overlegd met de PGMR. Marktwerking ten aanzien van vacatures in vakken waarbij schaarste is blijft een zeer actueel (landelijk) aandachtspunt.

7. Voorziening Persoonlijk budget

In de huidige cao-VO is het persoonlijk budget wederom opgenomen.

De administratieve verwerking van het persoonlijk budget kost jaarlijks extra tijd en geld. Er is door het SMC beleid geformuleerd hoe in de nieuwe regeling te komen tot een goede balans tussen het individueel recht, de verlofmogelijkheden en de organisatorische stabiliteit van de school. Voor de toekomstige verplichtingen die ontstaan doordat het persoonlijk budget kan worden gespaard, is een voorziening opgenomen op de balans. Er kan met ingang van de cao-VO 2016-2017 "oneindig" worden gespaard. Er zal dus blijvend een voorziening van voldoende omvang opgenomen dienen te worden op de balans.

8. Prestatiebox in het nieuw afgesloten Sectorakkoord

Het SMC heeft de ontvangen gelden voor het realiseren van de vijf ambities de afgelopen jaren en komend jaren gelabeld als de Prestatiebox. De Prestatiebox is een aanvullende bekostiging die door het ministerie van OC&W beschikbaar is gesteld om de ambities, die geformuleerd zijn in Actieplan Beter Presteren en het bestuursakkoord VO-raad, te halen. Beleidsvoornemens, plannen en bestedingen van de gelden uit de Prestatiebox, passend bij onze visie en missie zijn in het schoolplan 2016-2020 en personele formatieplan opgenomen. De gelden uit de Prestatiebox zijn zoveel mogelijk ingezet op het primaire proces en de professionalisering van ons personeel.

De school meent dat goed onderwijs valt of staat met de kwaliteit van de man/vrouw voor de klas. Er is ongeveer 0,4 fte uitgetrokken voor de reken- en taallessen in het kader van referentiekaders Rekenen & Taal. Het extra vak Cambridge Engels wordt zowel op havo als vwo aangeboden. Ook worden er extra lessen Delf, Goethe en Dele aangeboden. Voor VWOXtra in is extra formatie uitgetrokken voor de aansturing en het ontwikkelen van nieuwe projecten van ongeveer 0,4fte. Er zijn in het kader van ouderbetrokkenheid twee workshops voor ouders, "hoe maak ik huiswerk", georganiseerd om de ouderbetrokkenheid, zoals opgenomen als beleidsvoornemen, te vergroten. In het schooljaar 2017-2018 wordt er met RTTI-online gewerkt. Alle docenten worden begeleid door RTTI-werkgroepleden. Een aantal collega's heeft daartoe extra ontwikkeltijd gekregen van ongeveer 0,15 fte. Voor de Denktank is ongeveer 0,1 fte uitgetrokken. Zoals eerder beschreven zijn er budgetten uitgetrokken voor de deskundigheidsbevordering van al het personeel. Nadruk bij het MT ligt op de professionalisering HRM, leiderschapsversterking en opbrengstgericht werken. Voor het OOP is er budget voor verdere professionalisering, secretariaat, rooster ICT, invoering Techansium. Genoemde budgetten staan los van de persoonlijke scholingsbudgetten.

9. ICT

Jaarlijks wordt een uitgebreide begroting gemaakt voor de uitgaven en investeringen die te maken hebben met ICT. Hierbij zijn de vastgestelde beleidsvoornemens uit het schoolplan 2016-2020 leidend. De uitrol van Laptop-per-leerling (LpL) heeft inmiddels de hele school bereikt. Vanaf augustus 2016 is iedere leerling op het St. Michaël College in het bezit van een eigen laptop.

Op het gebied van hardware zijn er in 2017 investeringen gedaan. De werkplekken van het onderwijs ondersteunend personeel zijn vervangen. Zij werken nu weer met nieuwe hardware waar we de komende jaren mee vooruit kunnen. Verder zijn er in de lokalen 004 en 201 grote digitale schoolborden geplaatst. Dit is gedaan op verzoek van de vakgroepen die lesgeven in deze lokalen.

In 2018 staan er een aantal grote vervangingen in de begroting van ICT. Zo worden er in de zomer nieuwe digitale borden opgehangen in de lokalen 207 t/m 212. Tevens breidt de school het aantal digitale borden uit - wederom op verzoek van de vakgroepen - in de lokalen 202 en het Odeon. Aan het einde van het kalenderjaar worden de laptops van het personeel vervangen.

Beleidsvoornemen: Evaluatie laptop per leerling

In 2017 heeft de school een breed onderzoek uit laten voeren in de school om het Laptop-per-Leerling traject te evalueren. In maart 2017 hebben we hiervan een uitgebreid rapport ontvangen. In samenwerking met de ICT-ambassadeurs werken we de adviezen uit het rapport en ondernemen we acties. Op deze manier willen we de inzet van ICT verbeteren en intensiveren.

Beleidsvoornemen: Digitaal toetsen

Een groep enthousiaste collega's werkt met het programma Quayn. Dit programma biedt veel mogelijkheden wat betreft digitaal toetsen. Deze vorm van toetsen blijkt voor een aantal vakgroepen heel geschikt, maar voor andere vakgroepen juist helemaal niet. Begin 2018 heeft de directeur van Quayn meerdere mogelijkheden van het programma te laten zien. Hier gaat de school in 2018 verder mee aan de slag.

Beleidsvoornemen: ICT-ambassadeurs

In 2017 is in iedere vakgroep een ICT-ambassadeur benoemd. Deze ICT-ambassadeur moet voldoende kennis hebben van ICT-leermiddelen en vakspecifieke aspecten om het gesprek over inzet van ICT in het onderwijs in gang te houden binnen de sectie. Tevens is hij of zij gesprekspartner van de schoolleiding en aanspreekpunt voor de administratie. De ICT-ambassadeurs komen enkele keren per jaar bij elkaar.

Beleidsvoornemen: Programmeren onderbrengen in het curriculum

Programmeren of coderen behoort tot de vaardigheden die hoogstwaarschijnlijk nodig zijn om in de toekomst goed te kunnen functioneren in de maatschappij. Het SMC wil er daarom voor zorgdragen dat alle leerlingen voldoende basisvaardigheden opdoen op het gebied van programmeren. In 2017 heeft de school onderzocht wat de mogelijkheden zijn van programmeren en hoe dit kleinschalig kan worden aangeboden aan de brugklassen. Er is een partij benaderd die de school hierbij gaat helpen. In 2018 wordt dit verder uitgewerkt. We verwachten in de periode mei - juni 2019 de eerste programmeerlessen te geven. Dit zal in een projectweek zijn.

10. Huisvesting

Het Meerjaren Onderhouds- en Investerings Plan 2010-2030 (MO&IP) blijkt in de praktijk een goed sturend document te zijn. Het plan is medio 2017 wederom geüpdatet. E.e.a. hangt sterk af van de toezegging van de gemeente betreffende de huisvestingsaanvraag renovatie van de oudbouw. Het planmatig werken op het gebied van onderhoud en beheer is er sterk door verbeterd. Ook zijn aanpassingen op een goede manier in te passen, zodat er steeds een werkbare update beschikbaar blijft. De verwachting dat het in ieder geval een goed werkdocument zou blijken te zijn is inderdaad uitgekomen. Het blijkt redelijk voorspellend met betrekking tot de noodzakelijke financiële middelen. Onderhoud en beheer kunnen meer planmatig plaatsvinden.

Beleidsvoornemens huisvesting

Na een eerste oriënterend gesprek medio 2013 zijn er in 2016 meerdere vervolggesprekken geweest met de gemeente om tot planvorming te komen over het oudste gebouwgedeelte, dat dateert uit 1963. Hieronder valt ook de geplande investering in de werkplaats Technasium/onderwijskundige verbeteringen gebouw (beleidsvoornemen werkplaats Technasium waarbij verbetering bestaande huisvesting wordt meegenomen). Ook vindt er op bestuurlijk niveau intensief overleg plaats over de huisvesting in het VO, de leerlingenaantallen, prognoses en beschikbare BVO in vierkante meters spelen daarbij naast politieke ambities een grote rol. E.e.a. heeft geresulteerd in een huisvestingsaanvraag bij de gemeente in januari 2017. De aanvraag is driedelig maar wel in samenhang.

De aanvraag betreft:

1. De renovatie van de oudbouw, Levensduur Verlengend Onderhoud (LVO)
2. Uitbreiding in verband met toewijzing Predicaat Technasium en gestegen leerlingenaantallen
3. Eerste inrichting en inventaris in verband met uitbreiding en start Technasium

Het SMC meent dat zij met de aanvraag voor Renovatie/LVO als alternatief voor nieuwbouw, de komende twintig jaar in staat zal zijn om eigentijd, kwalitatief hoogwaardig onderwijs aan te bieden in een goed geoutilleerd en adequaat gebouw waarbij functionaliteit, uitstraling en flexibiliteit belangrijke kenmerken zijn. Het SMC ziet een duurzame renovatie als een goed en goedkoper alternatief voor nieuwbouw. Renovatie wordt gezien als een goede tussenoplossing in de lange levensduur van een schoolgebouw. Het accent van de aanvraag ligt op de aanpak van de "schil" van het gebouw. Duurzaamheid in de vorm van energiebesparende maatregelen speelt bij de aanvraag een belangrijke rol.

Om de onderwijskundige doelen van de school te verwezenlijken is een goed geoutilleerde werkplaats voor onze Zaanse leerlingen een noodzakelijke onderwijsvoorziening om modern en eigentijds onderwijs te kunnen bieden. Duurzaamheid wil het SMC bij de inrichting van de werkplaats nadrukkelijk centraal stellen. Nieuwbouw en/of verbouw is noodzakelijk omdat er sprake is van een onderwijsvoorziening die nog niet in de gemeente is gevestigd en ook niet gevestigd kan worden i.v.m. uniciteit voor het SMC van het predicaat Technasium (d.w.z. andere scholen in Zaanstad kunnen dit predicaat niet voeren). Voor deze nieuwe voorziening is geen bestaande accommodatie beschikbaar in Zaanstad die voldoet aan het Programma van Eisen.

Met de onderwijsvoorziening Technasium wil het SMC aansluiten bij de ambities uit de onderwijsagenda Zaanstreek 2015-2018 die betrekking hebben op meer leerlingen in havo en vwo en een impuls geven aan onderwijs en economische ontwikkeling waarbij aansluiting wordt gezocht bij de Strategische Agenda Werkgelegenheid van de gemeente Zaanstad.

Onderwijskundige aanpassingen aan het schoolgebouw om te kunnen zorgdragen voor eigentijds en kwalitatief hoogwaardig onderwijs zijn door de school zelf reeds voor een groot deel verricht de afgelopen jaren en uit eigen middelen gefinancierd. Zo ook duurzame maatregelen als bijv. ledverlichting en zonnepanelen. De nog te bouwen werkplaats Technasium en het moderniseren van een lokaal in de oudbouw ten behoeve van de kunstvakken, het huidige lokaal A215 vormen hierop een uitzondering. De school heeft met het aantal leerlingen van de afgelopen jaren, vanaf 2009 boven de 1150 leerlingen, een tekort aan BVO in het algemeen maar dit tekort wordt nog duidelijker als we inzoomen op de specifieke vaklessen, zoals lichamelijke opvoeding en de kunstvakken.

Voor de vaklessen lichamelijke opvoeding wordt de oplossing extern gezocht in de vorm van het huren van diverse sportaccommodaties. Hier maakt de school extra kosten voor. Voor de kunstvakken is een theorielokaal als noodoplossing gebruikt de afgelopen jaren.

Afhankelijk van de uitkomst van de huisvestingsaanvragen zullen vervolgstappen worden bepaald. Het meerjaren investeringsplan en het meerjaren onderhoudsplan zullen vervolgens worden herzien.

Het voortdurend scherp sturen op het optimaliseren van de huisvestings situatie van de school, energieverbruik, milieu en veiligheid heeft blijvend prioriteit in de werkwijze. Zo heeft b.v. de Europese aanbesteding van de schoonmaak, welke in het voorjaar van 2015 heeft plaatsgevonden, een aanmerkelijk scherper contract opgeleverd.

In het jaar 2017 zijn in dit kader de volgende (grotere) werkzaamheden verricht:

- Vervangen linoleumvloeren door z.g. gietvloeren
- Divers schilderwerk
- LED-verlichting
- Herinrichting diverse werkruimten
- Buitenverlichting parkeerplaats
- Diverse brandweringsmaatregelen
- Renovatie podium
- groot onderhoud vloeren gymzalen
- aanpassingen receptie

Planning 2018

- Periodiek onderhoud volgens planning
- LED lampen plaatsen
- Divers schilderwerk volgens planning
- Gietvloeren volgens de planning
- Scannen e.o. schilderwerk wanden DBV
- Divers meubilair vervangen volgens planning
- Renoveren personeelsgarderobe en oude toiletgroep

11. Leermiddelen

Het SMC heeft, na het doorlopen van de procedure voor de Europese aanbesteding een contract met Iddink.. Het SMC heeft een intern leermiddelenfonds. Het SMC onderschrijft de gedragscode schoolkosten van de

VO-raad. Dat wil zeggen dat de school zo transparant mogelijk met ouders /verzorgers wil communiceren over de hoogte van boekengeld en ouderbijdrage middels o.a. een duidelijke specificatie van de schoolkosten.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen schoolboeken en lesmateriaal/activiteiten, overige schoolkosten en de vrijwillige ouderbijdrage. Tevens is de prijs van boeken, excursies enz. onderwerp van gesprek met docenten en MR. Boeken die niet of nauwelijks worden gebruikt, worden in beginsel uit de toekomstige boekenlijst geschrapt. Het SMC streeft ernaar kosten transparanter te maken en zo beheersbaar mogelijk te houden. De school streeft tevens naar een inzet van digitale leermiddelen en gebruik van de ELO waarbij de kosten van de papieren leermiddelen zullen dalen. Digitale leermiddelen kunnen de huidige boeken nog niet vervangen. Digitale leermiddelen worden veelal als aanvulling gebruikt op folio.

12. Financiën

Financieel beleid

Financieel beleid is het middel om doelen ten aanzien van het onderwijs en het personeel te bereiken. Het kader van het financieel beleid wordt bepaald door de middelen die de overheid jaarlijks en/of incidenteel verstrekt en de daarbij behorende wet- en regelgeving. Het beleid is erop gericht om personele en materiele uitgaven te doen binnen normatieve Rijksbesteding. Daarnaast kunnen ook additionele middelen worden aangetrokken die ten dienste komen aan het onderwijsproces.

Beleidsvoornemen: Administratieve organisatie

In 2016 is intern gestart met het integraal beschrijven van de administratieve processen. Doel is om administratieve processen goed te borgen in verband met overdracht en tegengaan van versnippering. Dit interne proces is afgerond in 2017. Externe deskundigheid zal worden aangetrokken om dit traject verder te begeleiden.

Saldo baten en lasten

Het saldo baten en lasten (toe te schrijven aan het onderwijsproces, dus exclusief financiële baten en lasten) over 2017 bedraagt afgerond € 162.000 positief, waar een resultaat van afgerond € 175.000 positief was begroot voor 2017, een negatieve afwijking van € 13.000,-. Het saldo baten en lasten (toe te schrijven aan het onderwijsproces) over 2016 bedroeg afgerond € 276.000,- positief.

Het saldo financiële baten en lasten over 2017 bedraagt afgerond € 10.000,- positief; dit is conform begroting. Er was bij het opstellen van de begroting reeds rekening gehouden met de onder druk staande rente. Over 2016 was het gerealiseerde saldo van de financiële baten afgerond € 11.000,- positief.

Het totaal exploitatieresultaat over 2017 bedraagt afgerond € 173.000,- positief, afgezet tegen het begrote resultaat over 2017 van afgerond € 185.000,- positief. Dit is een negatieve afwijking van slechts € 12.000,-. Het resultaat over 2016 bedroeg afgerond € 287.000 positief. Al met al prima exploitatieresultaten die bijdragen aan de versterking van de financiële positie.

13. Exploitatie

Staat van baten en lasten

	2015	2016	2017	2017	2017
	<i>realisatie</i>	<i>realisatie</i>	<i>begroting</i>	<i>realisatie</i>	<i>verschil</i>
Baten					
3.1 Rijksbijdragen	8.646	9.576	9.435	9.687	252
3.2 Overige overh.bijdragen en -subs.	-	3	-	27	27
3.5 Overige baten	641	694	655	670	15
	9.287	10.272	10.090	10.384	294
Lasten					
4.1 Personeelslasten	7.183	7.752	7.931	8.124	194
4.2 Afschrijvingen	254	294	286	251	35-
4.3 Huisvestingslasten	486	536	530	561	31
4.4 Overige lasten	1.235	1.414	1.168	1.286	118
	9.158	9.996	9.915	10.222	307
Saldo baten en lasten	129	276	175	162	13-
5 Financiële baten en lasten	26	11	10	10	0
Resultaat	155	287	185	173	13-

doordat is afgerond op duizendtallen kunnen afrondingsverschillen ontstaan

Onderstaand een toelichting op belangrijkste verschillen in de begroting en realisatie over 2017:

Rijksbijdragen

Per saldo is er sprake van een bedrag aan hogere rijksbijdragen van afgerond € 252.000,-. Dit kan met name worden verklaard door onderstaande:

- De personele bekostiging geeft een positief effect van € 206.000,- die is terug te herleiden naar een prijsbijstelling gedurende het kalenderjaar. In augustus 2017 is via de Staatscourant bekend gemaakt dat de GPL in positieve zin is bijgesteld. Deze is met terugwerkende kracht per 1-1-2017 verhoogd met 2,63%.
- De aanpassing in de regeling bekostiging exploitatiekosten 2017 (en 2018) is in september 2017 bekend gemaakt. Het betreft een positieve aanpassing van de bedragen als gevolg van de kabinetsbijdrage voor de prijsontwikkeling 2017. Het gaat om een stijging van 1,47%.
- Hiernaast vallen de gerealiseerde baten vanuit het samenwerkingsverband hoger uit dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een hogere bijdrage per augustus 2017.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

De realisatie toont een bedrag van € 27.000,-. Dit betreft de subsidie lenteschool. In december 2016 is bekend gemaakt dat deze kon worden aangevraagd. Dit was na het opstellen van de begroting. Deze bate was niet begroot. Het doel van een lente- en zomerschool in het voorgezet onderwijs is het verminderen van het aantal zittenblijvers.

Overige baten

Per saldo is er sprake van een bedrag aan hogere *overige baten* van afgerond € 15.000,-. Een en ander kan worden toegeschreven aan:

- Hogere *verhuur medegebruik* ten opzichte van de begroting 2017 doordat er sprake was van meer medegebruikers dan geprognosticeerd.
- Opbrengsten Spectrascholair vallen hoger uit dan begroot en komen op vrijwel hetzelfde niveau als de realisatie 2016. Tegenover deze opbrengsten staan ongeveer dezelfde lasten opgenomen in de exploitatie.
- Daarentegen is de post *opbrengst schoolkosten* lager dan begroot doordat de school een aantal hulpmiddelen zoals (grafische) rekenmachines niet meer centraal inkoop en doorbelast aan de ouders.

Personeelslasten

De rubriek personeelslasten bestaat uit twee subrubrieken:

- Lonen en salarissen (incl. sociale lasten en pensioenlasten) minus de uitkeringen;
- Overige personele lasten.

In totaal is de rubriek *personeelslasten* in 2017 hoger gerealiseerd dan was begroot, een overschrijding van afgerond € 194.000,-. Dit is 2,4% hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door de subrubriek *Lonen en salarissen (minus de uitkeringen)*. Deze overschrijdt de begroting per saldo met € 215.000,-. De stijging van deze lasten is in lijn met verhoging van de GPL. Die is in 2017 met terugwerkende kracht verhoogd ter compensatie van de ontwikkeling van de primaire arbeidsvoorwaarden (ontwikkeling van het loon), de ontwikkeling van de premiekosten en de overige sociale werkgeverslasten.

In de jaarrekening is de realisatie van de sociale lasten en pensioenlasten separaat weergegeven op basis van de verslaggevingsvereisten. Deze zijn niet afzonderlijk begroot wat vergelijking op loonkostencategorie lastiger maakt.

De in het verslag opgenomen fte's zijn bruto conform formatieplan. In de meerjarenbegroting 2017-2020 en 2018-2022 zijn bruto fte's weergegeven.

De subrubriek *overige personele lasten* is per saldo lager dan begroot, een afwijking van € 21.000,- op een totaal begroot bedrag van € 367.000,-. Binnen deze rubriek zijn wel wat verschuivingen te zien:

- Nascholing is iets lager ingezet dan begroot en is in lijn met de realisatie 2016. Een deel van de scholing is intern verzorgd. Dit heeft een positief effect op de lasten.
- De vrijval van de voorziening spaarverlof, die onder deze rubriek dient te worden verantwoord, is hoger dan begroot. Dit heeft een verlagend effect op deze rubriek. De vrijval is ook te zien in het verloopoverzicht van de voorzieningen.
- De lasten van uitbesteding en advieskosten vallen lager uit dan begroot. Er is te hoog begroot voor 2017. Kosten uitbesteding waren in de begroting al lager ingeschat dan de realisatie 2016. De praktijk blijkt nog gunstiger uit te pakken. Hier geldt dat het SMC pas expertise inhuurt indien dat noodzakelijk is. Het SMC wil de overhead binnen de perken houden.
- Daarentegen zijn de dotaties aan de voorzieningen *Levenfasebewust personeelsbeleid* en *Jubilea* hoger dan begroot en gebaseerd op de stand per 31-12-2017 ten opzichte van de stand 2016. Beide voorzieningen worden op peilmoment 31-12 opgesteld en zijn lastig te begroten.

Afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten laten een lagere realisatie zien dan begroot. Deze valt in 2017 ruim € 35.000 lager uit dan begroot. In de begroting 2017 was rekening gehouden met een totale investering van € 150.000,-. De realisatie 2017 was lager. De geplande investeringen in ICT bleven achter. De geplande investeringen in installaties en vervoersmiddelen zijn niet gerealiseerd. Onderhoud van de activa bleek een goedkopere en adequate oplossing.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn per saldo € 31.000 hoger dan begroot voor 2017. Met name de realisatie van de posten klein onderhoud en energielasten vallen hoger uit. Er was sprake van een koude winter en er is meer onderhoud gepleegd aan het schoolgebouw dan was voorzien. De lasten van schoonmaak vallen daarentegen lager uit door de effecten van de aanbesteding. De realisatie van de lasten 2017 zijn in lijn met de realisatie van 2016, met uitzondering van de dotatie aan de voorziening groot onderhoud. Die is bepaald aan de hand van het meest recente meerjaren onderhoudsplan. Opvallend is dat de verklaringen van de afwijkingen ten opzichte van de begroting hetzelfde zijn als in het jaarverslag 2016.

Overige instellingslasten

De overschrijding op deze rubriek is per saldo € 118.000,-. De voornaamste overschrijder betreft post besteding leermiddelen. Deze is per saldo € 42.000 hoger. Deze is voor 2017 iets te laag begroot. De prijzen voor leermiddelen zijn ook in 2017 gestegen. Diverse vakken hebben nieuwe examenprogramma's waardoor er extra is geïnvesteerd in leermiddelen. Het geschatte voordeel door folio te vervangen door goedkopere digitale leermiddelen is niet gerealiseerd.

Ook de lasten m.b.t. Spectrascholair zijn hoger dan begroot (+ € 17.000). Deze lasten zijn in 2017 in lijn met baten 2017 van Spectrascholair. Hiernaast zijn de kosten van PR, contributies en vakbudgetten hoger dan begroot. De kosten van de werving en Open Huis zijn hoger uitgevallen. Door het deelnemen aan nieuwe netwerken zoals Technasium en bijdragen voor het met de VO besturen in Zaanstad gezamenlijk vernieuwen van RPO en Onderzoekagenda zijn de kosten van contributies hoger uitgevallen. Ook zien we dat de bijdragen aan werkgeversbonden stijgen. Tevens is er door de vakgroepen meer geïnvesteerd in hulpmiddelen welke aansluiten bij de ambitie van het SMC om meer maatwerk aan leerlingen te leveren.

14. Balans

Balans				
	2014	2015	2016	2017
Activa				
Materiële vaste activa *	1.178	1.136	1.133	972
Vorderingen	191	159	156	79
Liquide middelen	3.660	3.772	4.174	4.763
	5.029	5.067	5.464	5.814
Passiva				
Eigen vermogen	2.884	3.039	3.326	3.498
Voorzieningen	1.011	969	974	991
Kortlopende schulden	1.134	1.059	1.164	1.325
	5.029	5.067	5.464	5.814
<i>* waarvan gebouwen en terreinen</i>	798	743	766	690

doordat is afgerond op duizendtallen kunnen afrondingsverschillen ontstaan

De vergelijking van de balans ultimo 2016 en ultimo 2017 geeft een aantal verschillen. De materiële vaste activa zijn afgenomen doordat de afschrijvingslast over 2017 de investeringen 2017 overtreft. Met name de categorie ICT vertoont een relatief grote afname. Doordat de afschrijvingstermijn kort is, en daarmee de afschrijvingsbedragen per jaar hoger, zijn de effecten groter. De kortlopende vorderingen en kortlopende schulden betreffen een momentopname per 31-12 en worden onder andere beïnvloed door het moment van betalen en ontvangen van liquide middelen. Zo leidt de afname van de vorderingen en de toename van de schulden tot het toenemen van de liquide middelen. De afname van de vorderingen komt doordat er eind 2016 een aantal vorderingen waren die per einde 2017 niet meer van toepassing zijn. Het gaat hier om de vordering m.b.t. Zaanse Schans bestrating, AB gelden, Spectra en Achmea. De toename van de schulden komt doordat einde 2017 m.b.t. loonbelasting en pensioenpremies de maanden november 2017 en december 2017 nog open stonden. Eind 2016 betrof dit alleen de maand december 2016. Het positieve resultaat over 2017 is terug te zien in de stijging van het eigen vermogen. De stand van de voorziening ultimo 2017 wordt beïnvloed door de dotaties en onttrekkingen. Een en ander geeft het volgende beeld voor wat betreft de financiële kengetallen:

	2015	2016	2017	gemiddelde	signalerings grens
				VO 2016*	Inspectie
Kapitalisatiefactor	46,4%	45,7%	49,3%	42,8%	nb
Solvabiliteit 1	60%	61%	60%	54%	nb
Solvabiliteit 2	79%	79%	77%	69%	minimaal 30%
Liquiditeit	3,71	3,72	3,65	2,16	minimaal 0,75
Rentabiliteit	1,7%	2,8%	1,7%	0,7%	0% (3-jarig)
Weerstandsvermogen	32,7%	32,4%	33,7%	29,6%	minimaal 5%
Huisvestingsratio	6,2%	6,4%	6,2%	6,6%	maximaal 10%

* DUO Publicatie financiële gegevens VO 2016, schoolsoortgroep 2.

De berekende kengetalen voor SMC zijn daarbij als benchmark afgezet tegen de vergelijkbare schoolbesturen binnen de sector VO (publicatie DUO Financiële gegevens VO 2016). Dit betreft schoolsoortgroep 2. Dit zijn scholen voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, hoger algemeen voortgezet onderwijs en scholengemeenschappen bestaande uit een combinatie van deze scholen. Deze benchmark is momenteel de laatst bekende set vanuit DUO, die in opdracht van het ministerie deze heeft opgesteld. Alle kengetallen van SMC, waarvoor een ondergrens geldt, liggen boven het gemiddelde van de referentiegroep VO. Ook ten opzichte van de huidige signaleringsgrenzen die vanuit de Onderwijsinspectie gelden doet SMC het prima. Het toegevoegde kengetal Huisvestingsratio ligt netjes onder het gestelde maximum.

15. Treasuryverslag

Het bestuur hanteert een Treasurystatuut dat is opgesteld overeenkomstig de voorschriften van de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW, zoals uitgevaardigd door de Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen van 6 juni 2016, nr. WJZ/800938 (6670).

Treasury heeft primair als doel het zodanig beheren van de middelen dat financiële risico's zo veel mogelijk worden beperkt. De primaire doelstelling van het St. Michaël College is het verzorgen van onderwijs. Financiering en beleggen zijn ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling.

De algehele doelstelling van de treasuryfunctie is dat deze de financiële continuïteit van de organisatie waarborgt.

Dit wordt in de volgende doelstellingen en voorwaarden gesplitst:

- Liquiditeit op korte en lange termijn
- Lage financieringskosten
- Risicomijdende beleggingen
- Kosteneffectief betalingsverkeer

Er is in 2017 een behoudend beleid gevoerd ten aanzien van de in te zetten instrumenten, enerzijds als gevolg van beperkte mogelijkheden vanuit de huidige markt (lage rente), anderzijds vanuit de beperkingen gesteld in het treasurystatuut qua keuze aan instellingen (op basis van huidige ratings) bij de inzet van bijvoorbeeld beleggingsproducten. Voor alle tegoeden is in 2017 gebruik gemaakt van bank- en of spaarrekeningen, welke direct opeisbaar zijn.

16. Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Het Europees parlement stemde in 2016 in met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Deze nieuwe wetgeving sluit aan op technologische ontwikkelingen en globalisering. Door de AVG zijn persoonsgegevens van alle EU-inwoners straks op dezelfde wijze beschermd, ongeacht of hun gegevens zijn opgeslagen in Europa of - bijvoorbeeld - de Verenigde Staten.

Dat betekent dat er vanaf 25 mei 2018 nog maar één privacywet geldt in de hele Europese Unie (EU). De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) geldt dan niet meer. De AVG is een verordening. Dit houdt in dat er rechtstreeks verplichtingen worden opgelegd aan degene die persoonsgegevens verwerken en rechten toekent aan betrokkenen (degene van wie persoonsgegevens verwerkt worden). Ook Nederlandse scholen moeten vanaf 25 mei 2018 voldoen aan de nieuwe wetgeving. Als de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing is, hebben organisaties die persoonsgegevens verwerken meer verplichtingen. Er wordt in de AVG meer nadruk gelegd op de verantwoordelijkheid van organisaties (scholen) zelf. Scholen moeten niet alleen de wet naleven, zij moeten kunnen aantonen dat zij zich aan de wet houden.

De Wetgeving bepaalt niet alleen onder welke voorwaarden persoonsgegevens gebruikt mogen worden, maar geeft ook aan dat er passende technische en organisatorische maatregelen genomen moeten worden om de persoonsgegevens te beschermen. Informatiebeveiliging is dan ook een belangrijke voorwaarde voor privacy, terwijl omgekeerd het zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens noodzakelijk is voor informatiebeveiliging. Beide begrippen staan dan ook naast elkaar, en zijn van elkaar afhankelijk.

Voor een juiste omgang rond informatiebeveiliging en privacy (IBP) is de school gestart met het schrijven van een IBP-beleidsplan. Dit beleidsplan vormt, na goedkeuring, de basis om processen, richtlijnen en procedures rondom IBP uit te werken. Daarnaast wordt in kaart gebracht welke persoonsgegevens de school bezit en verwerkt, wie de eigenaar is en waar deze gegevens zijn opgeslagen. De school maakt afspraken met derden die persoonsgegevens verwerken middels gestandaardiseerde verwerkerovereenkomsten. Er zijn afspraken gemaakt met een externe partij. Er zal een 'scan' worden uitgevoerd om te meten waar de school staat en middels een begeleid traject wordt de school geadviseerd bij het zetten van de juiste stappen voor een correcte implementatie van de AVG.

17. Continuïteitsparagraaf

Leerlingenprognose

Het PVG in Groningen heeft in 2017 opnieuw meerjaren prognoses gemaakt voor alle scholen in de gemeente Zaanstad. Dit gebeurt in principe om de twee jaar. Hierbij wordt rekening gehouden met de laatste demografische gegevens en trends in de leerlingenstromen. Voorbereidingen voor het opstellen van nieuwe prognoses zijn reeds gestart. Gezien de ontwikkelingen in Zaanstad heeft de gemeente in overleg met de besturen besloten om de prognoses jaarlijks te maken.

Sinds 2016 neemt het totaal aantal leerlingen af dat in Zaanstad naar het VO gaat. De school houdt hier bij de meerjarige prognoses rekening mee en bij alle beleidsvraagstukken op het gebied van Onderwijs, Personeel & Organisatie en financiën. Als éénpitter is het SMC extra kwetsbaar voor een dalend leerlingenaantal. Bij het signaleren van naderende krimp dient de school direct de personele formatie daarop aan te passen. Tegelijkertijd is zichtbaar in de meest recente meerjaren prognoses van het PVG uit 2017 dat de komende jaren volgens de prognoses, het leerlingenaantal voor het SMC zal stijgen. De gepresenteerde aantallen zijn hoger dan de capaciteit van de school. Na een daling op middellange termijn zien we vervolgens weer een stijging op de lange termijn. Dit stelt de school voor uitdagingen op het gebied van huisvesting. Ook de aanmelding voor schooljaar 2017-2018 was hoger dan de prognoses aangaven en overstijgt wederom de capaciteit van de school. Voor het tweede achtereenvolgende jaar is er tot loting overgegaan. Er was plaats voor 8 brugklassen. Een aanvraag voor levensduurverlengend onderhoud en een aanvraag voor extra vierkante meters mede in verband met de te bouwen werkplaats Technasium zijn in januari 2017 ingediend bij de gemeente.

Nieuwe trends en uitdagingen die van invloed zijn op het leerlingenaantal en marktaandeel zijn de aangepaste wijze van adviseren van de basisscholen, dit is een landelijk fenomeen, de gezamenlijke ambitie van de Gemeente Zaanstad en de VO-besturen om het aandeel havo/vwo leerlingen te vergroten in Zaanstad en de bouwplannen voor de gemeente Zaanstad. Als laatste noemen wij het predicaat Excellente school havo en vwo 2015-2018 en het predicaat Technasium dat wij in 2016 hebben ontvangen. Een mooi resultaat waar we trots op zijn.

Aanname en loting

Het aantal aanmeldingen voor de brugklas voor het schooljaar 2018-2019 bedroeg 233. Dit is iets lager dan op basis van de prognoses, 252 leerlingen, mocht worden verwacht. Aangezien de capaciteit van de school niet toestaat dat meer dan 8 eerste klassen starten in schooljaar 2017-2018, hoeft het bestuur in tegenstelling tot de afgelopen twee jaar, niet tot loting over te gaan

De recente meerjarenprognoses van het PVG gaven aan: 252 leerlingen. Oorzaken voor de iets lagere aanmelding worden geanalyseerd. De aanmelding bij de andere besturen in Zaanstad, de "weglek" naar andere regio's en de verdeling van de adviezen over de diverse schoolsoorten zijn daarbij punten van aandacht.

Een indicatie voor de daling in leerlingaantallen is dat in de 11 wijken in Zaanstad die het meeste kinderen leveren aan het SMC het aantal 12-jarigen afneemt van 909 in 2017 tot 766 in 2020 tot 703 in 2025. In Wormerland, waar ruim 20% van de SMC populatie vandaan komt neemt het aantal 10-20 jarigen af van 1.600 in 2020 tot 1.300 in 2027. Uitzondering op de krimp is Assendelft: Het aantal 12-jarigen bedraagt 357 in 2017 en loopt in 2020 op naar 413 om vervolgens licht te dalen naar 393.

In de meerjaren begroting 2018-2022 is rekening gehouden met onderstaande leerlingenprognoses.

Leerlingenaantallen (prognoses)

	2018	2019	2020	2021	2022
Onderbouw	467	466	466	475	475
Bovenbouw	853	833	808	771	775
Totaal	1.320	1.299	1.274	1.246	1.250

Onderstaand de kengetallen leerlingen en personeel meerjarig.

Kengetallen leerlingenaantal

	2018	2019	2020	2021	2022
leerling- FTE ratio	13,00	12,85	12,75	12,68	12,91
leerling- directie ratio	330,00	324,75	318,50	311,50	312,50
leerling- OP ratio	17,37	17,17	17,05	17,01	17,33
leerling- OOP ratio	61,40	60,62	59,95	59,42	60,24
baten per leerling (excl. fin. baten)	7.725	7.793	7.823	7.833	7.982
lasten per leerling (excl. fin. lasten)	7.662	7.737	7.827	7.897	7.937

Kengetallen inzet (incl. vervangingen)

	2018	2019	2020	2021	2022
Personele bezetting in fte	101,50	101,09	99,95	98,24	96,86
Directie	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
OP	76,00	75,66	74,70	73,27	72,11
OOP	21,50	21,43	21,25	20,97	20,75

In de berekening is voor wat betreft de inzet rekening gehouden met navolgende scenario's:

1. Jaarlijkse afname van de formatie OP én OOP, in verband met daling aantal leerlingen en daarmee de bekostiging. De afname gaat in per *schooljaar* 2019-2020 met 1 fte (betekent een gemiddelde krimp voor *kalenderjaar* 2019 van 0,4 fte). Uiteindelijk is het cumulatieve effect in *kalenderjaar* 2022 gemiddeld 4,64 fte.
2. Voor de inzet vervangingen t.l.v. het Risicofonds, UWV Zwangerschapsverlof en Ouderschapsverlof is uitgegaan van een stelpost, met een overeenkomstige omvang aan baten om eventuele resultaat-effecten te voorkomen.
3. Er is rekening gehouden met de promotie van LB naar LC (2 fte) en LC naar LD (3 fte). De meerkosten zijn meegenomen in de begroting.
4. Er is rekening gehouden met de financiële en personele consequenties van uitwerking van de onderwijskundige beleidsvoornemens zoals opgenomen in het personele formatieplan 2017-2018, welke gebaseerd is op het schoolplan 2016-2020.

De inzetcijfers zijn ontleend aan de meerjaren begroting 2018-2022. In deze meerjaren begroting 2018-2022 staat een uitgebreidere toelichting opgenomen.

Meerjaren financieel

Algemeen

Vanuit de PDCA cyclus wordt jaarlijks de (meerjaren)begroting opgesteld met de dan geldende uitgangspunten, leerlingenprognoses en bekostigingsgegevens. In deze begroting wordt de vertaling naar financiën gemaakt vanuit het schoolplan en het personele formatieplan. De begroting wordt vooraf aan het komende begrotingsjaar opgesteld en door het bestuur en toezichthoudend bestuur goedgekeurd. De goedgekeurde (meerjaren)begroting maakt onderdeel uit van de continuïteitsparagraaf van het jaarverslag.

De opdracht vanuit bestuur en toezichthoudend bestuur is het opstellen van een sluitende meerjaren begroting resulterend in een sluitende exploitatie. Onze exploitatie dient de komende jaren in evenwicht te zijn ten einde onze financiële gezonde positie te behouden. Dit betekent dat onze pedagogische opdracht, verwoord in onze visie en missie, binnen een financieel kader dient te worden volbracht. De kwaliteit van ons onderwijs en onze kernwaarden zijn leidend bij de inzet van de financiële middelen die ons ter beschikking staan. Kwaliteit bevorderende maatregelen die genomen worden, met als gevolg een niet sluitende begroting, dienen vooraf met bestuur en toezichthoudend bestuur te worden overlegd.

Het meerjaren- personele formatieplan dient uiterlijk per 1 mei voorafgaande aan het nieuwe schooljaar ter instemming te worden voorgelegd aan de PGMR. In oktober wordt de verantwoording van het formatieplan van het betreffende schooljaar voorgelegd aan toezichthoudend bestuur en PGMR.

De politieke ontwikkelingen van de afgelopen jaren, opgenomen in diverse plannen en akkoorden, loonakkoord, het op de valreep in juni 2016 afsluiten van de huidige cao-VO 2016-2017, ontwikkelingen rondom de pensioenen en premieontwikkeling, vormen een dynamisch geheel met zeer diverse en uiteenlopende consequenties voor de schoolfinanciën. De ontwikkelingen rondom de onderhandelingen m.b.t. de nieuw te vormen CAO worden op de voet gevolgd, waarbij, indien mogelijk, wordt geanticipeerd op de hieruit voortvloeiende consequenties. Er is met zo'n groot mogelijke zorgvuldigheid en ook terughoudendheid gepoogd om een en ander te vertalen en daar vervolgens ook nog een lijn in aan te brengen.

Belangrijk is om de continuïteit van onze organisatie en de kwaliteit van ons onderwijs zo goed mogelijk te borgen en tijdig te anticiperen op wat er op ons afkomt. Strategisch financieel meerjarenbeleid hoort daarbij. Actuele ontwikkelingen, indien relevant, worden verwerkt in managementrapportages welke per kwartaal worden opgesteld, opdat we optimaal financieel blijven sturen.

De directie (maandelijks) en het toezichthoudend bestuur (kwartaal) worden voorzien van tussentijdse financiële rapportages. Realisaties worden vergeleken met de begroting en geanalyseerd, waarbij tevens een eindejaarprognose (forecast) van het resultaat wordt opgesteld. Financiële beschikkingen van het ministerie en het SWV worden gecontroleerd en vergeleken met de gemaakte aannames in de begroting. In de kwartaalrapportages is een risicoparagraaf opgenomen. Risicomanagement is een belangrijk onderdeel van de planning en control cyclus. Het regelmatig evalueren, actualiseren en mogelijk bijstellen en actie ondernemen zijn een belangrijk punt van aandacht. Het SMC beschikt over zowel een jaarbegroting als een meerjarenbegroting. Deze worden jaarlijks geactualiseerd. Dit is van belang voor de interne beheersing. De financiële gevolgen van de ontwikkelingen in leerlingenaantal en bijbehorende personele bezetting spelen daarbij een belangrijke rol.

Er is wederom sprake van een prudente meerjarenbegroting. Echter, er wordt niet gestuurd op geld overhouden in de exploitatie. De algemene reserve is voldoende groot om risico's op te vangen. Er wordt wel strategisch gestuurd op dalende leerlingaantallen.

Rijksbaten

De OCW-begroting staat voor het VO in het teken van ontwikkelingen die reeds ingezet zijn in het in 2014 afgesloten Sectorakkoord. Zo komen er middelen en beleidsruimte vrij om het onderwijs verder te verbeteren en meer maatwerk te realiseren. Deze middelen vinden we terug in de zogenaamde Prestatiebox. Met dit Sectorakkoord wordt invulling gegeven aan de ambities die zijn geformuleerd in het Regeerakkoord en die zijn beschreven in het Nationaal Onderwijsakkoord en de Lerarenagenda. Bij het opstellen van dit akkoord wordt vooral voortgebouwd om de ervaringen met en de resultaten van eerdere maatregelen en afgesloten akkoorden zoals het Bestuursakkoord VO 2012-2015 en het Actieplan Beter Presteren uit 2011 (start Prestatiebox). Hierin staat beschreven dat goed voortgezet onderwijs "het beste uit de leerlingen haalt". Dit past bij de visie van het SMC op onderwijs. De drie thema's uit het sectorakkoord zijn:

- Toekomstbestendig onderwijs
- professionele scholen en
- rekenschap en verantwoording.

De zeven ambities die hier onder vallen:

Uitdagend onderwijs voor elke leerling, eigentijdse voorzieningen, brede vorming voor alle leerlingen, partnerschap in de regio, scholen als lerende organisaties, toekomstbestendig organiseren en nieuwe verhoudingen in verantwoording en toezicht. Het gaat bij de gelden van de Prestatiebox niet om structureel geld dat in de reguliere lumpsum is opgenomen. Het verloop van deze gelden kan grillig zijn omdat de invloed van de politiek hierop groot is. Dat is een risico.

Personele bekostiging

In de Staatscourant van 22 augustus 2017 (nr. 47351) is de vaststelling van de landelijke gemiddelde personeelslast voortgezet onderwijs voor 2017 en 2018 gepubliceerd. Per 1 januari 2017 is de kabinetsbijdrage 2,63% verhoogd ter compensatie van de ontwikkeling van de primaire arbeidsvoorwaarden (ontwikkeling van het loon), de ontwikkeling van de premiekosten en de overige sociale werkgeverslasten. De extra bekostiging is met terugwerkende kracht tot 1 januari 2017 uitbetaald. Per 1 januari 2018 veranderen de bedragen voor directie en ondersteuners niet. Voor het onderwijzend personeel is ten opzichte van de nieuwe bedragen per 1 januari 2017 de bekostiging nog 0,26% gestegen. Dit betreft extra middelen voor de functiemix.

Bekostiging exploitatiekosten

De tarieven voor materiële bekostiging zijn vanaf 2017 gestegen met 1,47%. Dit is een gevolg van de prijsbijstelling die het kabinet toekent in de regeling materiële bekostiging VO voor 2017 en 2018 die naar de Tweede Kamer is gestuurd. De tarieven zijn met terugwerkende kracht verhoogd. De uitvoering gebeurde via een nabetaling. In 2017 was het bedrag per leerling voor lesmateriaal € 311,80 per leerling.

Personele lasten

Voor wat betreft de ontwikkeling van het prijspeil, is bij de meerjarenbegroting 2018-2022 rekening gehouden met de laatst bekende CAO die op 28 juni 2016 is ondertekend door de VO raad, CNV, de federatie van onderwijsvakorganisaties, de AOB en de FNV. M.b.t. de nieuwe CAO zijn de onderhandelingen nog gaande. De ontwikkeling van de loonkosten is een blijvend belangrijk punt van aandacht. Er wordt ingezet op werkgelegenheidsbeleid en het anticiperen op de leerlingendaling. Dit doen wij om op lange termijn gedwongen ontslagen te voorkomen. Zoals besproken met de PGMR zal de school ongeveer 10% flexibele en/of tijdelijke contracten hebben. Deze flexibele schil is bedoeld om fluctuaties in de werkgelegenheid op te kunnen vangen. Ook voor de komende jaren zal dit beleid, binnen de kaders van de Wet werk en zekerheid, worden voortgezet.

Overige risicobeheersmaatregelen zijn:

- het aanhouden van een personele reserve van ongeveer 7,5% van de baten,
- de vaststelling van een Sociaal Statuut in gezamenlijkheid met de besturen van stichting Werkring.

Het Sociaal Statuut is reeds in overleg met de Centrales geüpdatet.

Een voorziening is opgenomen voor de toekomstige financiële consequenties van het Persoonlijk Budget.

Materiële lasten

Risicomanagement eist voor een relatief kleine scholengemeenschap als de onze een relatief hoger dan gemiddeld eigen vermogen opdat extra investeringen in goed onderwijs zowel op het gebied van personeel als materieel gedaan kunnen worden. De personele reserve heeft nu het peil om de door ons ingecalculerde risico's op te kunnen vangen. Het SMC wil proactief bezig zijn met zijn risico's. In het voorjaar 2016 is gestart met een update van de risico-inventarisatie uit 2010. Deze is inmiddels afgerond. Risico's zijn in kaart gebracht en gewogen. Er is met diverse gremia in de school gesproken om een zo breed mogelijke scope te hanteren bij het in kaart brengen van de risico's. Er is een risicorapportage opgesteld met daarin aanbevelingen en de financiële ruimte die er is op basis van de risico-inventarisatie om te investeren in onderwijskundige aanpassingen zoals de werkplaats Technasium.

In de meerjarenbegroting 2018-2022 is voor de post afschrijvingen rekening gehouden met de toekomstige afschrijvingen uit bestaande activa. Deze zijn verhoogd met de afschrijvingen uit geplande investeringen. Er is in de meerjaren begroting rekening gehouden met de verbouwing (investering) van de werkplaats Technasium. Deze investering verhoogt de afschrijvingslasten per 2018. Voor deze geactiveerde werkplaats is een bestemmingsreserve gevormd die jaarlijks zal afnemen met de jaarlijkse afschrijvingslasten. Hiermee is op dit vlak beleidsrijk begroot.

Gezien de daling van het aantal leerlingen na 2016 is enige voorzichtigheid geboden bij het structureel ophogen van budgetten (dit scheidt namelijk verwachtingen).

Meerjaren exploitatie en meerjaren balans

De door de toezichthouder goedgekeurde meerjaren begroting en meerjaren balans 2018 t/m 2022 (x € 1.000,-) zijn hieronder opgenomen. Basis voor de goedgekeurde meerjaren balans was de realisatie 2016, de begroting 2017 en de meerjaren begroting 2018-2022.

Staat van baten en lasten (meerjaren)

	2018	2019	2020	2021	2022
Baten					
3.1 Rijksbijdragen	9.662	9.722	9.605	9.438	9.426
3.2 Overige overh.bijdragen en -subs.	12	12	12	12	12
3.5 Overige baten	554	554	544	529	508
	10.228	10.287	10.162	9.979	9.946
Lasten					
4.1 Personeelslasten	8.130	8.181	8.130	8.039	7.983
4.2 Afschrijvingen	330	350	367	345	278
4.3 Huisvestingslasten	550	550	550	550	550
4.4 Overige lasten	1.134	1.132	1.120	1.127	1.078
	10.145	10.213	10.168	10.061	9.890
Saldo baten en lasten	83	74	6-	82-	56
5 Financiële baten en lasten	3-	3-	3-	3-	3-
Resultaat	80	71	9-	85-	53

Balans (meerjaren)

	2018	2019	2020	2021	2022
Activa					
Materiële vaste activa	1.732	1.578	1.458	1.413	1.135
Vorderingen	156	156	156	156	156
Liquide middelen	4.022	4.262	3.983	4.108	4.651
	5.910	5.996	5.597	5.677	5.942
Passiva					
Eigen vermogen	3.591	3.663	3.654	3.569	3.622
Voorzieningen	1.155	1.169	779	944	1.156
Kortlopende schulden	1.164	1.164	1.164	1.164	1.164
	5.910	5.996	5.597	5.677	5.942

De financieringsstructuur zal de komende jaren niet sterk wijzigen. In bovengenoemde cijfers zijn de benodigde maatregelen om tot beheersbare resultaten te komen reeds verwerkt. De maatregelen hebben dan vooral betrekking op de beheersing van de loonkosten. Zoals aangegeven m.b.t. het Technasium zal een investering worden gedaan. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd. De bestemmingsreserves ICT/LPL en Leermiddelen zijn per 31-12-2016 vrijgevallen. Jaarlijks wordt bij de begrotingscyclus een analyse gemaakt van de vermogenspositie.

Meerjaren kengetallen

Vanuit de staat van baten en lasten en de balans kan een aantal kengetallen worden gehaald. Onderstaand zijn de meerjaren kengetallen 2018-2022 weergegeven die aansluiten bij de door de toezichthouder goedgekeurde meerjaren begroting 2018-2022 en de door de toezichthouder goedgekeurde meerjaren balans 2018-2022. Bron hiervoor is de toelichting op de meerjaren begroting die in november 2017 is opgesteld.

Kengetallen					
1. Financiële kengetallen					
	2018	2019	2020	2021	2022
kapitalisatiefactor	44,6%	46,2%	43,9%	46,5%	50,3%
solvabiliteit 1	60,8%	61,1%	65,3%	62,9%	61,0%
solvabiliteit 2	80,3%	80,6%	79,2%	79,5%	80,4%
liquiditeit (current ratio)	3,59	3,80	3,56	3,66	4,13
weerstandsvormogen VO (-/- MVA)	19,2%	21,4%	22,9%	22,8%	26,4%
rentabiliteit	0,8%	0,7%	-0,1%	-0,8%	0,5%
2. Exploitatiekengetallen					
	2018	2019	2020	2021	2022
rijksbijdragen / totale baten	94%	95%	95%	95%	95%
overige overheidsbijdragen / totale baten	0%	0%	0%	0%	0%
overige baten/ totale baten	5%	5%	5%	5%	5%
personele lasten/ totale baten	79%	80%	80%	81%	80%
totale baten/ rijksbijdragen	106%	106%	106%	106%	106%
totale lasten/ rijksbijdragen	105%	105%	106%	107%	105%
personele lasten/ rijksbijdragen	84%	84%	85%	85%	85%
materiële lasten/ rijksbijdragen	21%	21%	21%	21%	20%
3. FTE-leerling ratio's					
	2018	2019	2020	2021	2022
teldatum 1 oktober	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022
leerling- FTE ratio	13,00	12,85	12,75	12,68	12,91
leerling- directie ratio	330,00	324,75	318,50	311,50	312,50
leerling- OP ratio	17,37	17,17	17,05	17,01	17,33
leerling- OOP ratio	61,40	60,62	59,95	59,42	60,24
baten per leerling (excl. financiële baten)	€ 7.748	€ 7.919	€ 7.976	€ 8.009	€ 7.957
lasten per leerling (excl. financiële lasten)	€ 7.685	€ 7.862	€ 7.981	€ 8.075	€ 7.912
index baten per leerling	104	106	107	108	107
index lasten per leerling	105	107	109	110	108

Op grond van een analyse van de financiële gegevens uit de jaarrekening, de continuïteitsparagraaf uit het jaarverslag of eventueel signalen, bepaalt de inspectie of de positie van de instelling nader moet worden onderzocht. Bij de analyse gebruikt de inspectie ter detectie van de risico's een set kengetallen.

Deze kengetallen zijn nadrukkelijk geen normen waaraan schoolbesturen moeten voldoen. Het onderschrijden van een norm leidt niet automatisch tot aangepast financieel toezicht en het behalen van de norm leidt omgekeerd niet automatisch tot het opheffen van aangepast financieel toezicht als daar sprake van is. De bepaling van aangepast financieel toezicht vindt plaats in de vorm van een uitvoeriger onderzoek waarbij veel meer aspecten in ogenschouw worden genomen. De door de inspectie gehanteerde normen staan hieronder vermeld:

	Omschrijving	Signaleringswaarden
1	Solvabiliteit 2, ((eigen vermogen + voorzieningen)/totale passiva)	< 0,3
2	Liquiditeit (current ratio), (vlottende activa/kort vreemd vermogen)	Funderend onderwijs < 0,75 Mbo + ho < 0,5
3	Huisvestingsratio ((huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen)/totale lasten)	Funderend onderwijs > 0,10 Mbo + ho > 0,15
4	Weerstandvermogen, (eigen vermogen/totale baten)	< 0,05
5	Rentabiliteit (resultaat/totale baten),	3-jarig < 0 2-jarig < -0,05 1-jarig < -0,10

Opvallend is dat de kapitalisatiefactor hier in is verdwenen. SMC hanteert dit kengetal overigens nog steeds binnen haar eigen kengetallen set. Binnen de kapitalisatiefactor wordt een drietal primaire functies van het vermogen onderscheiden:

- Financieringsfunctie, voorzien in middelen voor vervangingsinvesteringen;
- Transactiefunctie, opvangen van fluctuaties in inkomende en uitgaande kasstroom;
- Bufferfunctie, risico's en onzekerheden in de bedrijfsvoering opvangen.

De signaleringsgrenzen/bovengrenzen voor de kapitalisatiefactor ligt tussen de 35% en 60%. Dit is maximaal 35% voor grote besturen in het VO met een omzet van minimaal € 12 miljoen. Dit is 60% voor kleine schoolbesturen in het VO met een omzet van maximaal € 6 miljoen. Voor middelgrote VO scholen met een omzet die ligt tussen de € 6 miljoen en € 12 miljoen, waar het SMC onder valt, geldt dat de maximale grens ligt tussen de 35% en de 60%. Hieraan wordt aan voldaan door het SMC.

Solvabiliteit

Bij de solvabiliteit gaat het er om in hoeverre op lange termijn, ook in tijden van tegenspoed, aan de langlopende verplichtingen kan worden voldaan. De minimum signaleringsgrens van de Inspectie is 30%. Het SMC voldoet hier aan.

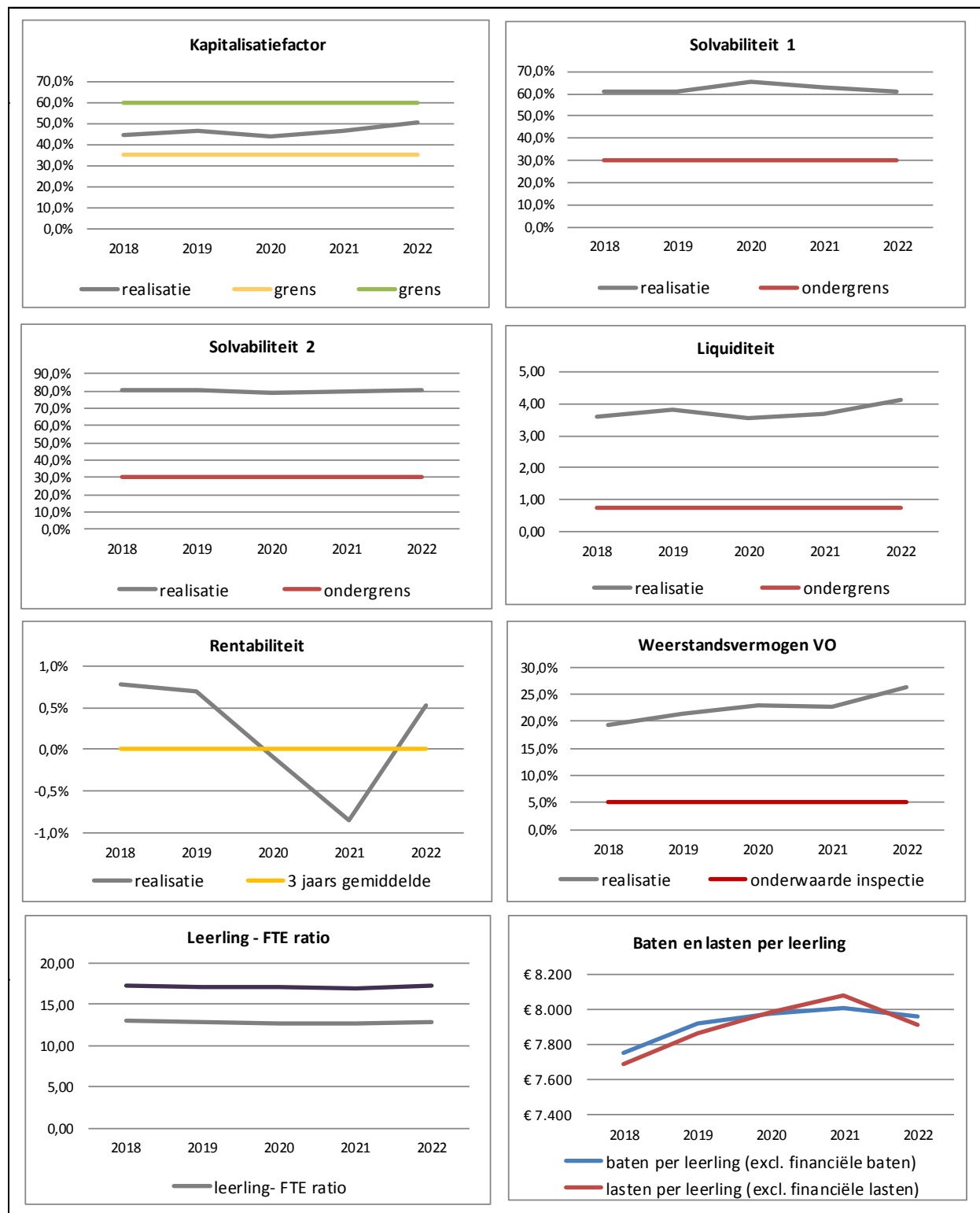
Liquiditeit

Bij liquiditeit gaat het er om of SMC in staat is om op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. Dit blijkt uit de verhouding tussen vlottende activa en vlottende passiva. De minimum signaleringsgrens is 0,75. Het SMC voldoet hier aan.

Rentabiliteit

Als indicator is de rentabiliteit een waardevol trendgegeven. Het nettoresultaat wordt uitgedrukt in een percentage van de totale baten. De rentabiliteit is t/m 2019 positief.

Hierna staan de diverse kengetallen in grafieken weergegeven. Waar van toepassing is de signaleringsgrens van de onderwijsinspectie opgenomen.

Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem en risicomangement

De reserves zijn aan het einde van het boekjaar op peil om onvoorziene toekomstige risico's op te vangen en om extra investeringen te kunnen doen. De kapitalisatiefactor van de school, ingegeven door de Commissie Don, bevindt zich binnen de gestelde signaleringsgrenzen die door het ministerie worden gehanteerd, namelijk tussen de 35% en 60%.

De solvabiliteit van de school bevindt zich boven het gemiddelde van de referentiegroep. Risicomangement eist voor een relatief kleine scholengemeenschap als de onze een relatief hoger dan gemiddeld eigen vermogen opdat extra investeringen in goed onderwijs zowel op het gebied van personeel als materieel gedaan kunnen worden. De personele reserve heeft het peil waarmee de door ons ingecalculerde risico's kunnen worden opgevangen.

De school wil proactief bezig zijn met zijn risico's. De grootste risico's die de school loopt zijn op langere termijn een dalend leerlingenaantal, de hiermee in lijn te brengen formatie en de leeftijd van het schoolgebouw als gevolg waarvan er extra rekening mee moet worden gehouden dat onderhoud een extra aanslag op vermogens- en liquiditeitspositie kan veroorzaken.

Een ander deel van de algemene reserve is bedoeld om risico's op te vangen in verband met transactie-liquiditeit en instabiliteit van de bekostiging. Er zijn per 31-12-2017 een tweetal bestemmingsreserves:

- een bestemmingsreserve personeel
- een bestemmingsreserve aanpassing werkplaats Technasium
-

De algemene reserve ad € 1.918.856,- is deels vastgelegd in materiële vaste activa en staat deels ter vrije beschikking van de stichting. De algemene reserve is ter dekking van een aantal risico's:

- éénpitterschap;
- Daling in het aantal leerlingen;
- Onvoorziene uitgaven onderhoud veroorzaakt door leeftijd gebouw;
- Grilligheid van landelijke politiek betreffende de bekostiging van het onderwijs;
- Instabiliteit in bekostiging en transactieliquiditeit.

De bestemmingsreserve personeel bedraagt per 31-12-2017 € 778.950,- en is door het bestuur ingesteld ten behoeve van de op korte termijn en langere termijn door te voeren investeringen in personeel. Daarnaast dient deze bestemmingsreserve ter dekking van risico's die voortvloeien uit de risico-inventarisatie die door het bestuur is gemaakt en jaarlijks wordt bijgesteld. De bestemmingsreserve personeel bedraagt ongeveer 7,5% van de totale jaarlijkse baten.

Deze is ter dekking van de volgende risico's:

- Arbeidsconflicten;
- Personeelsverloop;
- Functiemix;
- Deskundigheidsbevordering;
- Gebruik personele voorzieningen;
- Ziekteverzuim en (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid.

De bestemmingsreserve aanpassing werkplaats Technasium bedraagt per 31-12-2017 € 800.000,- en is ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten i.v.m. een verbouwing van een Technasium.

Om de risico's te managen werkt het SMC met een meerjarenbegroting (5 jaar) en meerjarenformatieplan. Via de periodieke managementrapportage beoordeelt de directie de uitputting van de begroting en de vooraf gestelde financiële doelen. Jaarlijks wordt door de directie een meerjarenbegroting geactualiseerd en worden risico's gesignaleerd, dan wel worden reeds gesignaleerde risico's opnieuw gewogen.

De begroting wordt periodiek aangepast aan de actualiteit. Tevens wordt er een liquiditeitsplanning gemaakt en is het risicomangement geborgd in de administratieve organisatie en planning & control-cyclus. Reserveren is de komende jaren niet noodzakelijk. Bestuur en schoolleiding streven naar een sluitende begroting.

Risicobeheersing en risicomanagement

Zoals hierboven al beschreven is in samenspraak met het toezichthoudend bestuur en met input van diverse gremia in de school najaar 2016 een “brede” risico inventarisatie en risicoanalyse gehouden welke is uitgevoerd onder leiding van Alma Reitsma van Helder Onderwijs. De risicoanalyse heeft geresulteerd in een onderzoeksrapport. Belangrijke aandachtspunt daarbij is de gewenste omvang van het weerstandsvermogen. Risico’s en beheersmaatregelen zijn onderzocht en het netto (overblijvend) risico is in beeld gebracht. Op basis van de risicoanalyse en het nettorisico is een beoordeling gegeven over het huidige en gewenste weerstandvermogen en is de mogelijke omvang bepaald van de investeringsruimte in de werkplaats technasium/onderwijskundige verbeteringen gebouw.

De kapitalisatiefactor van de school, ingegeven door de Commissie Don, bevindt tussen de door de inspectie ingestelde grenzen van 35% en 60%. Het maximum van 35% geldt voor VO besturen die met totale baten boven de € 12 miljoen. Het maximum van 60% geldt voor VO besturen die met totale baten lager dan € 6 miljoen. SMC bevindt zich tussen deze grenzen. Alle overige kengetallen vallen meerjarig boven de gestelde signaleringsgrenzen die door de inspectie zijn vastgesteld. Kleine uitzondering in kalenderjaar 2020 en 2021 als het gaat om de rentabiliteit.

Risicomanagement eist voor een relatief kleine scholengemeenschap als de onze een relatief hoger dan gemiddeld eigen vermogen opdat extra investeringen in goed onderwijs zowel op het gebied van personeel als materieel gedaan kunnen worden. De personele reserve heeft het peil waarmee de door ons ingecalculerde risico’s kunnen worden opgevangen.

Het SMC wil proactief bezig zijn met zijn risico’s. De grootste risico’s, die de school loopt, zijn op langere termijn een hoger dalend leerlingenaantal dan geprognosticeerd, alhoewel de meest recente leerlingprognoses van het PVG laten zien dat er de komende jaren een lichte daling zal zijn die op langere termijn wordt gevolgd door een stijging van het aantal leerlingen naar het huidige niveau. De leerlingprognoses in Zaanstad zijn een actueel onderwerp van gesprek tussen de VO besturen en de gemeente Zaanstad. Een ander risico is de leeftijd van het schoolgebouw als gevolg waarvan er extra rekening mee moet worden gehouden dat onderhoud een extra aanslag op vermogens- en liquiditeitspositie kan veroorzaken

Beschrijving belangrijkste risico’s en onzekerheden

De meeste risico’s van het SMC kennen een laag risicoprofiel. Alleen het risico van de ontwikkeling op het gebied van het eigen vermogen heeft een hoger risicoprofiel. Het eigen vermogen dient als buffer voor de organisatie om tegenvallers op te kunnen vangen. Een deel van het eigen vermogen heeft de functie van weerstandsvermogen. Een deel wordt ingezet voor speciale doeleinden. Een financiële tegenvaller is te voorkomen door zo goed mogelijk te begroten, door goede managementrapportages, tijdig bijsturen indien nodig, een goede P&C cyclus, tijdig anticiperen op leerlingenfluctuaties, het tijdig treffen van maatregelen op de overige risico’s. De belangrijkste risico’s voor de school die zijn gesignaleerd in de risicorapportage zijn:

- De risico van de ontwikkeling van het Eigen Vermogen
- Een toename van leerlingen die extra zorg en/of aandacht nodig hebben
- Dat er sprake is van achterstallig onderhoud

Het SMC heeft diverse beheersmaatregelen getroffen ten behoeve van de risicoreductie. Deze zijn in het rapport risico inventarisatie uitgebreid beschreven. Deze maatregelen zijn gericht op goede procedures, opstellen meerjarenplanningen/cijfers voor zowel onderwijs, personeel, leerlingenprognoses, financiën, en zorgen voor voldoende buffers. Het sturen op de kwaliteit van onze “core-business”, het verzorgen van goed onderwijs is leidend bij de beslissingen die het SMC neemt. Het snel en tijdig anticiperen op ontwikkelingen, gebruik van gezond verstand en waarneming spelen daarbij een belangrijke rol.

Leerlingenontwikkeling

Vanaf 2017 daalt de instroom van de leerlingen bij gelijkblijvend marktaandeel. Op langere termijn is in de meest recente prognoses een stijging naar het huidige niveau zichtbaar. Dit is van directe invloed op de inkomsten en de huisvesting. Beleid om de personele formatie en de huisvestingskosten in de pas te laten lopen met de financiering is een belangrijk aandachtspunt. De ontwikkeling van de loonkosten is redelijk voorspelbaar binnen de bestaande kaders. Uitstroom van personeel, nieuwe cao-afspraken, beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel en de noodzaak tot het aantrekken of herplaatsten van personeel als gevolg van leerlingenontwikkelingen maken dat de loonkosten jaarlijks in meerjarige begrotingen herrekend moeten worden.

Huisvesting

De huisvesting van de school is onderbouwd met een meerjaren onderhoudsplan en een meerjaren investeringsplan. Beiden worden jaarlijks geactualiseerd. Huisvestingsaanvragen voor LVO en een werkplaats Technasium zijn in 2017 bij de gemeente ingediend. Het tekort aan capaciteit speelt daarbij een belangrijke rol. Al langere tijd vindt er intensief overleg plaats met de gemeente over de huisvesting van de school. De bijdrage van de gemeente Zaanstad in deze uitgaven is een niet zekere factor. De investeringsruimte van eigen middelen is bepaald in de meest recente risicoanalyse.

Rijksbijdragen en vereenvoudiging bekostiging

De beschikbaarheid van Rijksmiddelen bepalen hetgeen ingezet kan worden aan personeel en materieel. In het meerjarig perspectief is het moeilijk in te schatten hoe de indexering van de rijksvergoedingen zal worden. Het komt er veelal op neer dat ondanks de beschikbaarheid van meerjaren prognoses de werkelijke invulling van een schooljaar pas op een laat moment gemaakt kan worden en dat het maken van een prognose voor het volgend schooljaar een grote mate van onzekerheid in zich heeft. De overheid toont zich geen betrouwbare partner en is daarmee een risico.

De Vo-raad en het ministerie van OC&W hebben op hoofdlijnen overeenstemming bereikt over de vereenvoudiging van de bekostigingssystematiek in het VO. In het kort: de hoofdelementen zijn een vaste voet per vestiging en een bedrag per leerling. Er zijn nog heel wat uitwerkpunten. Het is de bedoeling dat de invoering van de vereenvoudiging plaatsvindt per 1 januari 2019 in plaats van 1 januari 2018. Door het uitstel ontstaat meer tijd om aandacht te besteden aan een aantal elementen uit het voorgestelde model die om een nadere verfijning vragen. Het gaat dan om het bekostigingsmodel in relatie tot leerlingendaling en het aanbod, het bekostigen op vestigingsniveau en de overgangsregeling. Een en ander lijkt op de langere termijn te zijn geschoven.

De school volgt de ontwikkelingen op de voet. Eerdere plannen in deze richting van de VO-raad gaven in conceptberekeningen aan dat er relatief minder geld gaat naar scholen met maar 1 vestiging en meer geld naar scholen met meerdere vestigingen. Mocht het nieuwe bekostigingsmodel in deze vorm realiteit worden dan moet het SMC driehonderdvijftigduizend euro bezuinigen. Het gaat om een groot bedrag. Zo'n tachtig procent zal in de personele formatie moeten worden gevonden. Het zal een hele opgave worden om deze bezuiniging te concretiseren. Plannen zullen worden besproken met toezichthoudend bestuur en de (PG)MR.

Het bestuur wil zijn dank uitspreken voor de inzet en betrokkenheid van de schoolleiding en het overige personeel van het St. Michaël College in het achterliggende jaar.

Het bestuur van Onderwijsstichting ‘St. Michaël’ te Zaandam
Mei 2018

JAARVERSLAG TOEZICHTHOUDEND BESTUUR ONDERWIJSSTICHTING ST. MICHAËL

Het Toezichthoudend Bestuur (THB) is op grond van de statuten belast met het houden van toezicht op de organisatie. Het bestuur heeft zijn bestuurstaken en -bevoegdheden overgedragen aan de rector van het St. Michaël College, met uitzondering van de taken en bevoegdheden die in de statuten uitdrukkelijk zijn voorbehouden aan het bestuur zelf, de expliciete goedkeuringsrechten daaronder begrepen (art. 5.2 Statuten Onderwijsstichting St. Michaël College). Het THB treedt op als werkgever voor de rector/bestuurder.

Het THB baseert zich in zijn handelen op de toezichtfilosofie zoals deze is vastgelegd in de statuten van het St. Michaël College en op de door de VO-raad vastgestelde 'Code Goed Onderwijsbestuur VO'. Deze code is een bundeling van breed gedragen opvattingen betreffende bestuur en toezicht.

Onderwerpen van toezicht zijn ten minste:

- de uitoefening van de niet aan de rector overgedragen, in de statuten opgenomen bestuurstaken en -bevoegdheden;
- gevraagde en ongevraagde advisering ten aanzien van de aan de rector overgedragen bestuurstaken en -bevoegdheden;
- toezicht op de wijze waarop de rector de bestuurstaken en -bevoegdheden uitoefent en hoe deze de overige verantwoordelijkheden uit hoofde van haar functie vervult. De voorzitter van het THB houdt jaarlijks een functioneringsgesprek met de rector.

Het toezicht omvat, buiten de in artikel 10 lid 2 neergelegde goedkeuringsrechten, in ieder geval:

- toezicht op de naleving van wettelijke bepalingen, de regels met betrekking tot governance daaronder begrepen;
- toezicht op de rechtmatige verwerving en de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen van het St. Michaël College;
- bewaking van het normatieve kader waarbinnen de Stichting en de school opereren, met bijzondere aandacht voor de doelstelling en continuïteit;
- toezicht op de kwaliteit van het onderwijs, alsmede op de wijze waarop visie en missie van de stichting binnen het onderwijs worden ingevuld;
- periodieke beoordeling en evaluatie van het onderlinge functioneren van bestuur en rector;
- het jaarlijks afleggen van verantwoording over de uitvoering van de eigen taken.

Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat het handelen van het THB een toegevoegde waarde dient te hebben. Deze toegevoegde waarde zit in de inbreng en expertise van buiten de organisatie en een opbouwende/kritische houding. Het functioneren van het THB wordt gekenmerkt door integriteit en onafhankelijkheid. De leden van het THB hebben in de uitoefening van hun functie geen ander belang dan het uitoefenen van de rol als toezichthouder van het St. Michaël College.

Het THB houdt hierbij niet alleen toezicht op de feitelijke gang van zaken zoals die zich heeft voorgedaan, maar ook op de strategie en het beleid voor de toekomst. Het THB heeft vanuit zijn statutaire verantwoordelijkheid een aantal bevoegdheden, zoals het goedkeuren van de begroting, het jaarverslag en het strategisch meerjarenplan van de organisatie. Daarnaast heeft het THB een klankbordfunctie voor de directie; het reflecteert op de keuzevraagstukken waarmee de directie wordt geconfronteerd.

Als externe accountant is voor de jaarlijkse controle Van Ree Accountants benoemd.

Samenstelling

Het THB bestaat uit vijf onbezoldigde bestuurders, waarvan er één zitting heeft op voordracht van de MR en één op voordracht van de Oudervereniging. In het verslagjaar 2017 besloot de Oudervereniging zichzelf op te heffen. Daarmee verviel het bestuurslidmaatschap van de heer Jan Karel de Wolff. Voor het THB was het aanleiding te beginnen met een proces van personele vernieuwing. In dat kader zijn belangstellenden, conform de governance code Goed Onderwijsbestuur VO, uitgenodigd om te solliciteren naar een functie als lid van het THB. Het heeft geresulteerd in de benoeming van twee nieuwe leden: in het voorjaar trad mevrouw Hendrike Tamboer-Walsweer toe tot het bestuur, in het najaar de heer Rob Bosgraaf. Jan van Veen nam vervolgens afscheid.

Het resulteert in de samenstelling van het THB per 31 december 2017 als volgt:

de heer dr. C.A.J. van Koppen	Voorzitter bestuur
<i>Hoofdfunctie</i>	<i>Nevenfuncties</i>
<i>Directeur-bestuurder brabant's kenniscentrum kunst & cultuur (bkkc)</i>	<i>Directeur-eigenaar Sjaalman Media b.v. Onbezoldigd bestuurder St. Michaël College</i>
de heer G. Landheer (overleden 22-02-2018)	Penningmeester bestuur
<i>Hoofdfunctie</i>	<i>Nevenfuncties</i>
<i>Directeur Untapped BV</i>	<i>Vennoot Cooks on Wheels v.o.f. Onbezoldigd bestuurder / penningmeester van het St. Michaël College</i>
mevr. dr. A. de Leeuw	Bestuurslid (namens de MR)
<i>Hoofdfunctie</i>	<i>Nevenfuncties</i>
<i>Geen (gepensioneerd docent natuurkunde)</i>	<i>Onbezoldigd bestuurder St. Michaël College</i>
Mevr. H. Tamboer-Walsweer	Bestuurslid
<i>Hoofdfunctie</i>	<i>Nevenfuncties</i>
<i>Adviseur Leren & Ontwikkelen bij KPN</i>	<i>Onbezoldigd bestuurder St. Michaël College</i>
Dhr. R. Bosgraaf	Bestuurslid
<i>Hoofdfunctie</i>	<i>Nevenfuncties</i>
<i>Head of customer solutions and technology alignment bij GKN/ Fokker Technology Holding</i>	<i>Directeur Stichting Development Center for Maintenance of Composites Onbezoldigd bestuurder St. Michaël College</i>

VERGADERINGEN

In het verslagjaar 2017 is de THB en de schoolleiding vijf maal bijeen geweest.

Onderwerpen die in 2017 op de agenda hebben gestaan, zijn onder meer:

- onderwijskundige zaken: aanmeldingen & inschrijvingen, examenresultaten, lotingsprocedure klas 1, realisering Technasiumwerkplaats (bouwaanvraag), Regionaal Plan Onderwijs, bestuurlijk overleg Zaanstad, opheffing oudervereniging, procedure datalekken, MR-statuten, capaciteitsproblemen havo, Schoolplan 2016-2020
- Treasurystatuut
- jaarstukken (inclusief accountantsverslag);
- begroting, meerjarenbegroting;
- personele formatieplanning;
- huisvestingszaken;
- managementrapportages;
- samenstelling bestuur en directie.

Buiten de reguliere vergaderingen om hebben de volgende overleggen tussen delegaties van het THB en functionarissen binnen de organisatie plaatsgevonden:

- de penningmeester van het THB is diverse malen bijeengekomen met de schoolleiding en/of de externe accountant om stukken als het jaarverslag, de begroting, en het accountantsverslag met betrokkenen door te nemen en te bevragen;
- de voorzitter is contactpersoon voor de rector/uitvoerend bestuurder en in die hoedanigheid zijn zij ook diverse malen bijeen gekomen.
- Een delegatie van het THB overlegde met voorzitter en secretaris van de MR over de samenstelling en continuïteit van de schoolleiding

Daarnaast heeft het THB éénmaal buiten aanwezigheid van de schoolleiding vergaderd. Onderwerp van dat overleg waren het eigen functioneren, de continuïteit van de schoolleiding en de verdeling van rollen binnen het Toezichthoudend bestuur in zijn nieuwe samenstelling.

Bij de afsluiting van 2016 stelde het Toezichthoudend Bestuur vast dat de Onderwijsstichting St. Michaël een van de meest succesvolle jaren in zijn geschiedenis had beleefd. Die constatering kan bij de afsluiting van 2017 worden herhaald: de school levert onderwijskundig voortreffelijke prestaties en ziet haar succes erkend door een steeds grotere toestroom van leerlingen en de toekenning van het predicaat excellente school nu niet alleen aan de havo-afdeling maar ook aan het vwo. Dat succes brengt verplichtingen met zich mee, het prikkelt en daagt uit. Het Toezichthoudend Bestuur heeft grote waardering voor schoolleiding, medewerkers én leerlingen die het St. Michaël College maken tot wat het is: een plek die leerlingen en medewerkers stimuleert zich te ontplooiën en ze aanspreekt in hun talenten, een plek daarmee voor mensen met ambitie.

C.A.J. van Koppen,

voorzitter Toezichthoudend Bestuur

Onderwijsstichting "St. Michaël", Zaandam

KENGETALLEN

	2017	2016
Liquiditeit (<i>Vlottende activa / kortlopende schulden</i>)	3,65	3,72
Solvabiliteit 1 (<i>Eigen vermogen (excl. voorzieningen) / totale vermogen *100%</i>)	60,16	60,86
Solvabiliteit 2 (<i>Eigen vermogen (incl. voorzieningen) / totale vermogen *100%</i>)	77,20	78,69
Rentabiliteit (<i>Saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten (incl. fin. baten) * 100%</i>)	1,66	2,79
Weerstandvermogen excl MVA (<i>Eigen vermogen/ Rijksbijdrage*100%</i>)	26,07	22,89
Weerstandvermogen incl MVA (<i>Eigen vermogen - materiële vaste activa) / rijksbijdragen * 100%</i>)	33,64	32,33
Huisvestingsratio (<i>Huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen / totale lasten * 100%</i>)	6,23	6,40
Personele lasten / totale lasten + fin lasten (in %)	79,47	77,54
Personele baten / totale baten (in %)	72,55	72,60
Materiële lasten / totale lasten + fin lasten (in %)	20,53	22,46
Materiele lasten / totale lasten in %	20,53	22,46

Liquiditeit

Het kengetal geeft aan in welke mate men in staat is om op korte termijn aan alle verplichtingen te voldoen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan in welke mate de bezittingen op de activazijde van de balans zijn gefinancierd met eigen of vreemd vermogen.

Rentabiliteit

In het bedrijfsleven wordt met de rentabiliteit de winst- of verliesgevendheid van een onderneming bedoeld. In het onderwijs (non-profit sector) wordt een relatie gelegd tussen het behaalde resultaat en de ontwikkeling hiervan op het weerstandsvermogen.

Het geeft aan welk deel van de totale baten resteert na aftrek van de lasten.

Weerstandvermogen

Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

Huisvestingslasten

Dit kengetal geeft aan de verhouding van de huisvestingslasten t.o.v. de totale lasten.

B1 GRONDSLAGEN

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking opgenomen de realisatiecijfers van het voorgaande jaar, alsmede de (goedgekeurde) begroting van het huidige jaar.

Het bestuur heeft zich een oordeel gevormd over de zaken die in het jaarverslag worden besproken en heeft voor de bedragen die in de jaarrekening zijn opgenomen schattingen gemaakt.. Indien dit voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningpost.

Op basis van de brief van 1 december 2017 van de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media zijn de bedragen die het Samenwerkingsverband als gelden passend onderwijs heeft doorbetaald aan de aangesloten schoolbesturen als volgt verwerkt:

De generieke overdrachten (bedrag per leerling) en speciale overdrachten (arrangementen) worden onder categorie 3.1.3.3 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage Samenwerkingsverbanden verwerkt.

In de vergelijkende cijfers en de begroting zijn deze bedragen aangepast en ook onder deze categorieën verwerkt. Deze stonden in de jaarrekening 2016 en de goedgekeurde- en vastgestelde begroting 2017 verantwoord onder 3.1.3.3.

Door afronding op hele euro's kunnen in het verslag kleine verschillen worden geconstateerd.

De jaarrekening is opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Als ondergrens voor de te activeren zaken met een gebruiksduur van langer dan 1 jaar wordt €1.500 aangehouden.

Vorderingen

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen en overlopende activa.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur. Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen.

Liquide middelen die langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve die voortkomt uit de door (semi-) overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten, bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de instelling. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door het bestuur bepaald en betreft geen verplichting. Het bestuur kan deze verplichting zelf opheffen.

Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door een derde is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsfonds.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verlichtingen en risico's niet op activa in minderling zijn gebracht. De voorzieningen worden opgenomen voor de nominale waarde, met uitzondering van de voorziening jubilea. Deze wordt opgenomen voor de contante waarde.

De voorzieningen zijn verdeeld naar langlopend en kortlopend. Kortlopend heeft betrekking op het deel van de voorziening met een looptijd van maximaal één jaar. Het langlopend deel op het deel met een looptijd langer dan één jaar.

Voorziening jubilea:

Op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving is een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen gevormd. Voor de berekening is uitgegaan van de datum van indiensttreding van de medewerker in het onderwijs. Vanaf deze datum bouwt de medewerker aanspraken op voor een te ontvangen jubileum-gratificatie bij 25-jarig en 40-jarig dienstverband. Er is rekening gehouden met een variabele blijfkans en een rekenrente van 1 %.

Voorziening spaarverlof:

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van spaarverlof is een voorziening gevormd. Betaalde bedragen inzake spaarverlof worden ten laste van de voorziening gebracht.

Voorziening levensfasebewust personeelsbeleid (LFBPB)

De voorziening heeft betrekking op het basisbudget en het aanvullend budget.

Het basisbudget is voor personeelsleden, die maximaal 50 klokuren verlof (per fte) hebben gespaard en dit in de toekomst willen gaan opnemen. Deze uren zijn gewaardeerd tegen de loonkosten per uur. Dit is verhoogd met de werkgeverslasten.

Het aanvullend budget betreft aanvullend verlof voor de oudere werknemers (vanaf 57 jaar). De hoogte van de voorziening is gebaseerd op het aantal uur vermenigvuldigd met de loonkosten per uur. Alleen de bijdrage van de werkgever is in deze voorziening berekend. Er is gerekend met een opnamekans van 80% en een rekenrente van 1% (conform model VO-Raad).

Voorziening groot onderhoud:

De voorziening voor de gelijkmatige verdeling van onderhoudslasten wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten voor cyclisch groot onderhoud voor de komende 20 jaar op basis van het meerjarenonderhoudsplan. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van de voorziening gebracht.

Langlopende en kortlopende schulden en overige verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld. De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Kasstroomoverzicht

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering en liquiditeit.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat (saldo van baten en lasten) als basis genomen. Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

RESULTAATBEPALING

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden. De instelling heeft in haar statuten geen bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van de winst. Er is dus geen statutaire regeling winstbestemming.

(Rijks)bijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie, verstrekt door het Ministerie van OCW, opgenomen. Tevens worden hier verantwoord de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van rijksbijdragen. Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekening clause) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden als terug te betalen subsidie zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen en subsidies

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen, verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten (waaronder ouderbijdragen) worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de cao uitbetaald. De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het bevoegd gezag.

Pensioenen

De instelling heeft een toegezegd pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte en contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De dekkingsgraad van het ABP ultimo 2017 is 104,4%
Per ultimo 2016 was deze 96,6%

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Algemeen

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten. De primaire financiële instrumenten van het bestuur, anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van het bestuur of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van het bestuur is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit

Onderwijsstichting "St. Michaël", Zaandam

---

hoofde van de financiële instrumenten van het bestuur zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico en renterisico.

Marktrisico

De instelling is werkzaam in Nederland. Het valutarisico is daarmee nihil.

De instelling loopt geen prijsrisico's.

De instelling loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en rentedragende schulden.

Kredietrisico

De instelling heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

Het bestuur heeft een treasurystatuut opgesteld waarin zij haar beleid omtrent liquiditeit heeft uiteengezet. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst.

Liquide middelen, vorderingen en kortlopende schulden

Gezien de korte looptijd van deze instrumenten benadert de boekwaarde de reële waarde.

B3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
Baten			
Rijksbijdragen	9.687.381	9.435.047	9.575.524
Overige overheidsbijdragen en subsidies	27.000	0	2.700
Overige baten	669.781	655.118	693.916
	<u>10.384.162</u>	<u>10.090.165</u>	<u>10.272.140</u>
Lasten			
Personele lasten	8.124.472	7.930.943	7.752.235
Afschrijvingen	251.314	285.859	294.008
Huisvestingslasten	560.514	530.000	535.911
Overige instellingslasten	1.285.842	1.167.900	1.414.068
	<u>10.222.141</u>	<u>9.914.702</u>	<u>9.996.222</u>
Saldo baten en lasten	<u>162.021</u>	<u>175.463</u>	<u>275.918</u>
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	12.199	15.000	12.199
Financiële lasten	1.715	5.000	1.398
Financiële baten en lasten	<u>10.484</u>	<u>10.000</u>	<u>10.801</u>
Resultaat	<u><u>172.506</u></u>	<u><u>185.463</u></u>	<u><u>286.719</u></u>

B4 KASSTROOMOVERZICHT 2017

Het onderstaande kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij wordt het saldo baten en lasten als uitgangspunt genomen, waarop vervolgens correcties worden aangebracht voor verschillen tussen opbrengsten en ontvangsten en de kosten en uitgaven.

	2017		2016	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		162.021		275.918
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen	251.314		294.008	
- Mutaties voorzieningen	<u>16.805</u>		<u>4.872</u>	
		268.119		298.879
Veranderingen in vlottende middelen				
- Vorderingen	77.715		2.365	
- Kortlopende schulden	<u>161.111</u>		<u>105.148</u>	
		<u>238.826</u>		<u>107.512</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		668.966		682.310
- Ontvangen interest	12.199		12.199	
- Betaalde interest	<u>-1.715</u>		<u>-1.398</u>	
		<u>10.484</u>		<u>10.801</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		679.450		693.111
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	<u>-90.478</u>		<u>-291.342</u>	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-90.478		-291.342
Mutatie liquide middelen		<u>588.972</u>		<u>401.769</u>
Beginstand liquide middelen	4.174.246		3.772.477	
Mutatie liquide middelen	<u>588.972</u>		<u>401.769</u>	
Eindstand liquide middelen		<u>4.763.218</u>		<u>4.174.246</u>

B5 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS

(na verwerking resultaatbestemming)

ACTIVA

VASTE ACTIVA

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	689.974	766.040
Installaties	22.300	31.490
Meubilair en inventaris	121.439	130.765
ICT	115.309	172.289
Functionals	23.207	32.482
	<u>972.230</u>	<u>1.133.066</u>

	Gebouwen en verbouwingen	Installaties	Vervoer- middelen	Meubilair en inventaris	ICT	Functionals	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€
Boekwaarde 31 december 2016							
Aanschaffingswaarde	3.092.819	162.667	23.175	477.385	1.294.101	46.373	5.096.521
Cumulatieve afschrijvingen	-2.326.780	-131.177	-23.175	-346.620	-1.121.812	-13.891	-3.963.456
Boekwaarde 31 december 2016	<u>766.040</u>	<u>31.490</u>	<u>0</u>	<u>130.765</u>	<u>172.289</u>	<u>32.482</u>	<u>1.133.066</u>
Mutaties							
Investeringen	0	0	0	25.581	64.896	0	90.478
Afschrijvingen	-76.066	-9.190	0	-34.907	-121.876	-9.275	-251.314
Mutaties boekwaarde	<u>-76.066</u>	<u>-9.190</u>	<u>0</u>	<u>-9.326</u>	<u>-56.980</u>	<u>-9.275</u>	<u>-160.836</u>
Boekwaarde 31 december 2017							
Aanschaffingswaarde	3.092.819	162.667	23.175	502.966	1.358.997	46.373	5.186.999
Cumulatieve afschrijvingen	-2.402.845	-140.367	-23.175	-381.527	-1.243.688	-23.166	-4.214.769
Boekwaarde 31 december 2017	<u>689.974</u>	<u>22.300</u>	<u>0</u>	<u>121.439</u>	<u>115.309</u>	<u>23.207</u>	<u>972.230</u>

Afschrijvingspercentages

	van	t/m
Gebouwen / verbouwingen	5,00 %	10,00 %
Installaties	10,00 %	10,00 %
Vervoermiddelen	20,00 %	20,00 %
Meubilair/ inventaris	6,66 %	20,00 %
ICT	33,33 %	33,33 %
Functionals	20,00 %	20,00 %

Onderwijsstichting "St. Michaël", Zaandam

Omschrijving WOZ waarde Gebouwen en terreinen, Leeghwaterweg 7+9
Bedrag € 7.650.000
Peildatum 31 december 2017

Omschrijving WOZ waarde concierge woning, Leeghwaterweg 7+9
Bedrag € 183.000
Peildatum 31 december 2017

Omschrijving Verzekerde waarde gebouwen en terreinen
Bedrag € 14.426.380
Peildatum 31 december 2017

Onderwijsstichting "St. Michaël", Zaandam

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Vorderingen		
Debiteuren	2.642	48.015
Overige vorderingen	24.544	47.293
Overlopende activa	<u>51.329</u>	<u>60.922</u>
	<u>78.515</u>	<u>156.230</u>
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	<u>51.329</u>	<u>60.922</u>
	<u>51.329</u>	<u>60.922</u>
Overige vorderingen		
Overige vorderingen	<u>24.544</u>	<u>47.293</u>
	<u>24.544</u>	<u>47.293</u>
	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Liquide middelen		
Kasmiddelen	7.022	5.788
Banktegoeden	<u>4.756.197</u>	<u>4.168.458</u>
	<u>4.763.218</u>	<u>4.174.246</u>
Kasmiddelen		
Kas	1.101	702
Kas Spectrascolair	<u>5.920</u>	<u>5.086</u>
	<u>7.022</u>	<u>5.788</u>
Banktegoeden		
Betaalrekening bestuur	127.928	630.374
Betaalrekening Spectrascolair	1.299	98
Betaalrekening ouderbijdrage	278.447	311.663
Spaarrekening	<u>4.348.522</u>	<u>3.226.324</u>
	<u>4.756.197</u>	<u>4.168.458</u>

PASSIVA

Eigen vermogen

VERLOOPOVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN

	Saldo 1-1- 2017	Resultaat	Overige mutaties	Saldo 31-12- 2017
Stichtingskapitaal	45	0	0	45
Algemene reserve	1.775.301	143.556	0	1.918.856
Bestemmingsreserves publiek				
Reserve personeel	750.000	28.950	0	778.950
Reserve aanpas. geb/werkpl Technasium	800.000	0	0	800.000
Bestemmingsreserves publiek	1.550.000	28.950	0	1.578.950
Totaal bestemmingsreserves	1.550.000	28.950	0	1.578.950
Eigen vermogen	3.325.346	172.506	0	3.497.852

Toelichting reserves conform Regeling reserves VO 2007

De algemene reserve is deels vastgelegd in de materiele vaste activa en staat deels ter vrije beschikking van de stichting.

De reserve personeel is door het bestuur ingesteld ten behoeve van de op korte termijn en langere termijn door te voeren investeringen in personeel. Daarnaast dient deze bestemmingsreserve ter dekking van risico's, die voortvloeien uit de risico-inventarisatie die door de school is gemaakt. De bestemmingsreserve personeel bedraagt 7,5% van de totale jaarlijkse baten.

In 2016 is de reserve onderwijskundige aanpassingen gebouw/werkplaats Technasium gevormd, deze reserve is ter dekking van een nieuw te bouwen ruimte, speciaal ingericht voor de Technasium richting.

Onderwijsstichting "St. Michaël", Zaandam

	Saldo 1-1-2017	Dotaties	Onttrek- kingen	Vrijval	Saldo 31-12-2017
Voorzieningen					
Personeel:					
LFBPB	135.817	80.942	0	0	216.759
Jubilea	55.205	17.060	-9.400	0	62.865
Spaarverlof	377.169	0	-112.469	0	264.700
	<u>568.191</u>	<u>98.002</u>	<u>-121.869</u>	<u>0</u>	<u>544.324</u>
Overig:					
Groot onderhoud	405.617	175.000	-134.328	0	446.289
	<u>405.617</u>	<u>175.000</u>	<u>-134.328</u>	<u>0</u>	<u>446.289</u>
Voorzieningen	<u>973.808</u>	<u>273.002</u>	<u>-256.197</u>	<u>0</u>	<u>990.613</u>

De voorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter.

	31-12-2017 €	31-12-2016 €
Kortlopende schulden		
Crediteuren	41.214	178.090
Belasting en premie sociale verzekeringen	527.647	381.153
Schulden terzake van pensioenen	196.329	83.506
Overige kortlopende schulden	28.625	21.349
Overlopende passiva	531.683	500.289
	<u>1.325.498</u>	<u>1.164.387</u>
Belasting en premie sociale verzekeringen		
Loonheffing	380.648	293.246
Omzetbelasting	1.892	1.728
Premies sociale verzekeringen	145.107	86.179
	<u>527.647</u>	<u>381.153</u>
Overige kortlopende schulden		
Nog te betalen bedragen	28.625	21.349
	<u>28.625</u>	<u>21.349</u>
Overlopende passiva		
OCW geormerkt: DUO lerarenbeurs	0	11.667
OCW geormerkt: Prestatiesubsidie VSV	19.733	11.916
OCW niet geormerkt: Studieverlof	22.534	23.191
Subsidie Europese aanbesteding	17.591	17.591
Subsidie Technasium	25.000	0
Subsidie elevator pitch	45.389	47.500
Nog te betalen vakantiegeld	252.437	248.572
Nog te betalen bindingstoelage	22.872	19.492
Vooruitontvangen ouderbijdrage	102.331	96.744
Overige	23.796	23.616
	<u>531.683</u>	<u>500.289</u>

Onderwijsstichting "St. Michaël", Zaandam

Model G Specificatie posten OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a)

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag toewijzing EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	de prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
	Kenmerk	datum			geheel uitgevoerd en afgerond	nog niet geheel afgerond
			EUR	EUR	<i>(aankruisen wat van toepassing is)</i>	
Subsidie voor Zijinstroom	781275-1	okt-16	20.000	20.000	☐	☒
Subsidie voor Studieverlof	707175-1	aug-16	44.345	44.345	☒	☐
Subsidie voor Studieverlof	855190-01	aug-17	38.630	38.630	☐	☒
totaal			<u>102.974</u>	<u>102.974</u>		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13 lid 2 sub b)

G2.A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	Bedrag toewijzing EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	Totale lasten EUR	Te verrekenen ultimo verslagjaar EUR
	Kenmerk datum	EUR	EUR	EUR	EUR
totaal		<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

G2.B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	Bedrag toewijzing EUR	Saldo 01-01 2017 EUR	Ontvangen in verslag jaar EUR	Lasten in verslag jaar EUR	Totale lasten 31-12- 2017 EUR	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar EUR
	Kenmerk datum	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
		0	0	0	0	0	0
totaal		<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

B6 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017**Baten**

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Rijksbijdragen			
Vergoeding personeel	7.533.626	7.327.460	7.458.077
Vergoeding materiele instandhouding	983.568	969.453	983.807
Niet-geormerkte subsidies	947.021	958.134	871.251
Geormerkte subsidies	62.869	60.000	78.716
Rijksbijdrage SWV en overige gelden	160.297	120.000	183.672
	<u>9.687.381</u>	<u>9.435.047</u>	<u>9.575.524</u>

Overige overheidsbijdragen en subsidies

Rijk: Lente Zomerscholen	27.000	0	0
Rijksdienst Nederland praktijkleerplaats	0	0	2.700
	<u>27.000</u>	<u>0</u>	<u>2.700</u>

Overige baten

Verhuur medegebruik	30.059	12.000	15.372
Opbrengst schoolkosten	121.011	154.118	160.990
Vion vergoeding studie	4.125	0	8.250
Spectrascholair	352.492	334.000	353.023
Ouderbijdragen	163.783	160.000	165.238
Opbrengst schoolkluisjes	-1.690	-5.000	-8.957
	<u>669.781</u>	<u>655.118</u>	<u>693.916</u>

Lasten**Personele lasten**

Lonen en salarissen	6.065.118	5.841.323	5.964.771
Sociale lasten	970.577	935.533	929.366
Pensioenlasten	871.757	857.087	719.408
Overige personele lasten	345.974	367.000	355.672
Uitkeringen (-/-)	-128.954	-70.000	-216.982
	<u>8.124.472</u>	<u>7.930.943</u>	<u>7.752.235</u>

Lonen en salarissen

Salariskosten directie	570.798	507.020	583.674
Salariskosten onderwijzend personeel	4.199.826	4.444.169	4.144.802
Salariskosten onderwijs ondersteunend personeel	1.268.031	878.133	1.212.333
Werkkosten PSA	26.463	12.000	23.963
	<u>6.065.118</u>	<u>5.841.323</u>	<u>5.964.771</u>

Sociale lasten

Sociale lasten	970.577	935.533	929.366
	<u>970.577</u>	<u>935.533</u>	<u>929.366</u>

Pensioenlasten

Pensioenlasten	871.757	857.087	719.408
	<u>871.757</u>	<u>857.087</u>	<u>719.408</u>

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Overige personele lasten			
Nascholing	77.261	100.000	79.874
Kosten arbo	16.121	15.000	15.069
Dotatie voorziening LFBPB	80.942	50.000	63.986
Dotatie voorziening jubilea	17.060	0	6.208
Vrijval reserve spaarverlof	-112.469	-96.000	-85.583
Reiskosten en dienstreizen	793	2.000	890
Advieskosten	59.717	80.000	46.960
Huishoudelijke uitgave	2.278	1.000	-1.957
Kosten uitbesteding	132.305	150.000	169.870
Overige personeelskosten	26.751	15.000	32.446
Werkkosten FA	45.213	50.000	27.909
	<u>345.974</u>	<u>367.000</u>	<u>355.672</u>
Uitkeringen (-/-)			
UWV uitkeringen	-29.350	-40.000	-92.212
Risico fonds	-99.604	-30.000	-124.770
	<u>-128.954</u>	<u>-70.000</u>	<u>-216.982</u>

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekkingen en topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Bezoldiging topfunctionarissen

Bedragen x € 1	P. van Eerden	M.M.F. Ruigrok
Functiegegevens	Rector	Conrector/plv rector
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	ja

Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 113.152	€ 122.766
	€ 16.999	€ 17.093
Beloningen betaalbaar op termijn		
<i>Subtotaal</i>	€ 130.151	€ 139.859
Individueel bezoldigingsmaximum	€ 129.000	€ 129.000
-/- onverschuldigd betaald bedrag		
Totaal bezoldiging	€ 130.151	€ 139.859

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan

*1) zie onderstaande motivatie

*2) zie onderstaande motivatie

Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband 2016 (fte)	1,0	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 130.180	€ 106.330
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.614	€ 14.190
Totaal bezoldiging 2016	€ 144.794	€ 120.520

*1) Er is sprake van een overschrijding van het WNT-bezoldigingsmaximum bij mevrouw van Eerden van € 1.151. Dit betreft uitbetaling bindingstoelage volgens een bestuursbesluit van voor 1-1-2016, die onder het overgangsrecht valt en afgebouwd wordt naar WNT-maximum.

*2) Er is sprake van een overschrijding van het WNT-bezoldigingsmaximum bij mevrouw Ruigrok van € 10.859. Dit bestaat voor € 4.104 uit een uitkering wegens haar 25-jarig jubileum in het onderwijs, op grond van de cao. Het restant van € 6.755 ontstaat door de afkoop van vakantiedagen en spaarverlof, opgebouwd in de jaren 2003 tot en met 2005. Deze overschrijding wordt toegerekend aan de jaren 2003, 2004 en (deels) 2005. In deze jaren is de ruimte beschikbaar tussen de bezoldiging en het toen geldende maximum.

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezodiging van € 1.700 of minder

Naam Topfunctionaris	Functie
de heer dr. C.A.J. van Koppen	Voorzitter
de heer G. Landheer	Penningmeester
mevr. H. Tamboer-Walsweer	Lid
mevr. dr. A. de Leeuw	Lid
de heer R. Bosgraaf	Lid

Onderwijsstichting "St. Michaël", Zaandam

Personeelsbezetting

	2017	2016
	Aantal FTE's	Aantal FTE's
DIR	4,86	5,00
OP	75,84	74,63
OOP	23,59	23,63
	<u>104,29</u>	<u>103,26</u>

Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
€	€	€

Afschrijvingen

Gebouwen en terreinen	76.066	81.065	104.266
Meubilair en inventaris	34.907	39.199	31.885
ICT/ Audiovisueel	121.876	140.630	131.974
Vervoermiddelen	0	5.000	4.635
Machines en installaties	9.190	10.690	11.973
Functionals	9.275	9.275	9.275
	<u>251.314</u>	<u>285.859</u>	<u>294.008</u>

Huisvestingslasten

Dotatie onderhoudsvoorziening	175.000	175.000	150.000
Klein onderhoud/onderhoudsabonnementen	111.652	85.000	116.600
Energie en water	119.132	112.000	115.862
Schoonmaakkosten	139.840	150.000	141.001
Belasting /Heffingen	14.890	8.000	12.448
	<u>560.514</u>	<u>530.000</u>	<u>535.911</u>

Overige instellingslasten

Administratie- en beheerslasten

Accountantskosten	12.000	12.000	12.316
Telefoonkosten	17.131	18.000	16.307
Kosten bestuur en beheer	155	4.000	3.598
Overige administratie- en beheer	17.553	15.000	17.612
	<u>46.839</u>	<u>49.000</u>	<u>49.833</u>

Overige

PR en Representatiekosten	14.004	10.000	21.151
Contributies/bijdrage	48.988	26.000	44.440
Subsidie Leerlingactiviteiten	13.992	12.000	17.330
Subsidie schoolreis	23.164	12.500	15.400
Excursies/brugklaswerkweek	63.782	50.000	61.537
Spectrascholair	351.262	334.000	362.886
Medezeggenschap	744	3.000	960
Ouderraad	-4.079	5.400	119
Verzekeringen	7.121	6.000	5.128
Portikosten/drukwerk	6.681	8.000	7.543
Lyceo Examentraining & huiswerkbegeleiding	20.045	9.500	16.270
Leerlingenraad	60	3.000	768
(kerst)vieringen & diploma uitreiking	10.905	7.000	5.181
Lustrum	0	0	35.925
VAVO leerlingen	66.084	50.000	53.932

Onderwijsstichting "St. Michaël", Zaandam

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
Kosten bedrijfsauto	0	2.000	6.096
Solidariteitsfonds	5.935	6.000	6.523
Kosten dyslexie en Stap-in-traject	6.879	4.500	-2.780
	<u>635.567</u>	<u>548.900</u>	<u>658.407</u>
<i>Leermiddelen</i>			
Besteding leermiddelen	366.591	325.000	447.596
Informatietechnologie	126.013	147.200	138.855
Kopieerkosten	33.652	40.000	31.494
Vakbudgetten	77.179	57.800	87.883
	<u>603.436</u>	<u>570.000</u>	<u>705.828</u>
Totaal Overige instellingslasten	<u><u>1.285.842</u></u>	<u><u>1.167.900</u></u>	<u><u>1.414.068</u></u>
Financiële baten en lasten			
Financiële baten			
Rentebaten	12.199	15.000	12.199
	<u>12.199</u>	<u>15.000</u>	<u>12.199</u>
Financiële lasten			
Bankkosten	1.715	5.000	1.398
	<u>1.715</u>	<u>5.000</u>	<u>1.398</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>10.484</u></u>	<u><u>10.000</u></u>	<u><u>10.801</u></u>
	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
Specificatie honorarium			
Onderzoek jaarrekening	12.000	12.000	11.899
Andere controleopdrachten	0	0	417
Fiscale adviezen	0	0	0
Andere niet-controle-diensten	0	0	
	<u>0</u>	<u>0</u>	
Totaal accountantslasten	<u><u>12.000</u></u>	<u><u>12.000</u></u>	<u><u>12.316</u></u>

B7 Overzicht verbonden partijen

Model E: Verbonden partijen

Naam	Juridische Vorm 2016	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2017 EUR	Resultaat Art.2:403 jaar 2017 EUR	BW Ja/Nee
Swv Zaanstreek	Stichting	Wormerveer	4	n.v.t.	N.v.t.	Nee

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

Art. 2:403 BW:Nee invullen, tenzij SWV als rechtspersoon behoort tot een groep.

B10 Niet uit de balans blijvende activa en verplichtingen

Contractuele verplichtingen:

Er zijn meerjaren verplichtingen aangegaan met :

Engie van 1 augustus 2017 tm 31 december 2019, contract waarde gaslevering € 119.000 en € 31.000 levering electriciteit.

Groenendijk onderwijs administratie per 1 januari 2015 ad € 47.000 jaarlijks.

Succes van 1 mei 2015 tm 30 april 2018 ad € 110.000 jaarlijks.

Iddink 1 maart 2015 tot en met 28 februari 2019 ad € 170.000 schoolboeken, € 5.000 abonnementen en € 30.000 licenties per jaar.

In de jaarrekening is geen vordering opgenomen onder de financiële vaste activa ten aanzien van de langlopende vordering op het Rijk, welke is ontstaan bij de overgang van de bekostiging van schooljaren naar kalenderjaren.

De hoogte van deze vordering bedraagt € 559.303. Betaalbaarstelling van de vordering geschiedt op het moment dat de stichting heeft opgehouden met verrichten van onderwijsactiviteiten.

C3 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Na afloop van het boekjaar hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan, die belangrijk zijn voor de interpretatie van de cijfers.

C2 STATUTAIRE REGELING OMTRENT BESTEMMING RESULTAAT

Het bestuur verdeelt het resultaat over 2017 ad € 172.506 als volgt over de reserves.

	<u>2017</u>
	€
Resultaat algemene reserve	143.556
Resultaat reserve personeel	<u>28.950</u>
Resultaat bestemmingsreserve publiek	<u>28.950</u>
Resultaat bestemmingsreserve	28.950
Resultaat eigen vermogen	<u><u>172.506</u></u>